

Naš časopis, glasilo Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Vrhnika, ureja uredniški odbor: Drago Debeljak, Tanja Hrovatin (odgovorni urednik), Franc Petelin (tehnični urednik), Rafael Jaklič, Miloš Mauri, Janez Pečar, Franc Fortuna in Janez Znidaršič. Naslov uredništva: OK SZDL, Cankarjev trg 6, Vrhnika. Tisk tiskarna Kresija, 61000 Ljubljana, Adamič-Lundrovo nabrežje 2.

NAŠ ČASOPIS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE VRHNIKA

Leto 4

Številka 28

OKTOBER 1976

PRVA JESENSKA SEJA PREDSEDSTVA OK SZDL VRHNIKA

Razprava o srednjeročnem načrtu

Na prvi seji predsedstva Občinske konference SZDL v jesensko-zimski sezoni je bila osrednja točka dnevnega reda razprava o osnutku načrta razvoja naše občine v obdobju 1976-80. V uvodu je tovarš Branko Stergar, predsednik Skupščine občine in predsednik komisije za pripravo osnutka, izčrpno poročal predvsem o načrtovanem razvoju gospodarstva, saj so člani predsedstva o razvoju šolstva, otroškega varstva, komunalnem razvoju itd. razpravljali že na prejšnji seji predsedstva.

Na tej seji so člani ugotovili, da je gospodarski razvoj naše občine do sedaj slonel predvsem na dveh najmočnejših gospodarskih panogah, to je na usnjarski in lesni industriji, ki sta dosegli maksimum razvoja svoje proizvodnje. Ugotovili so, da je treba v prihodnjem obdobju dati poudarek zlasti razvoju kemične industrije, saj je program razvoja TOZD Fenolit v sestavi kemične industrije DONIT dovolj perspektiven. Investicijska sredstva, ki jih predvideva DONIT v razvoj te panoge so velika, proizvodnja pa zahteva majhno število zaposlenih, še zlasti kvalificiranih in visokokvalificiranih strokovnih kadrov.

Poleg kemične industrije pa ima vrhniško gospodarstvo še velike

neizkoriščene možnosti razvoja predvsem v kovinskopredelovni industriji ter elektrotehnični industriji. Ne smemo pa tudi zane-mariti možnosti razvoja prehranbene industrije.

Predsedstvo je menilo, da so v osnutku razvoja premalo poudarjene možnosti razvoja obrti, zlasti še, ker ugotavljamo, da je Vrhnika na področju servisnih storitvenih dejavnosti zelo zaostala, saj naši občani nimajo dovolj možnosti za do voljevatí najosnovnejših potreb na tem področju.

Premajhen poudarek je dan tudi razvoju Kmetijske zadruge Vrhnika, saj vemo, da je pridobivanje in predelovanje hrane danes eden osnovnih problemov, ne samo v naši občini ampak v veliko širšem pros-

toru. Možnosti, ki jih ima Kmetijska zadruga s svojimi kooperanti na področju živinoreje, povrtninarstvu in v predelovanju mleka v mlečne izdelke so premalo izkoriščene. Z intenzivnejšo proizvodnjo bodo prav gotovo tudi potrošniki imeli večje koristi, bolje bodo preskrbljeni z osnovnimi živili.

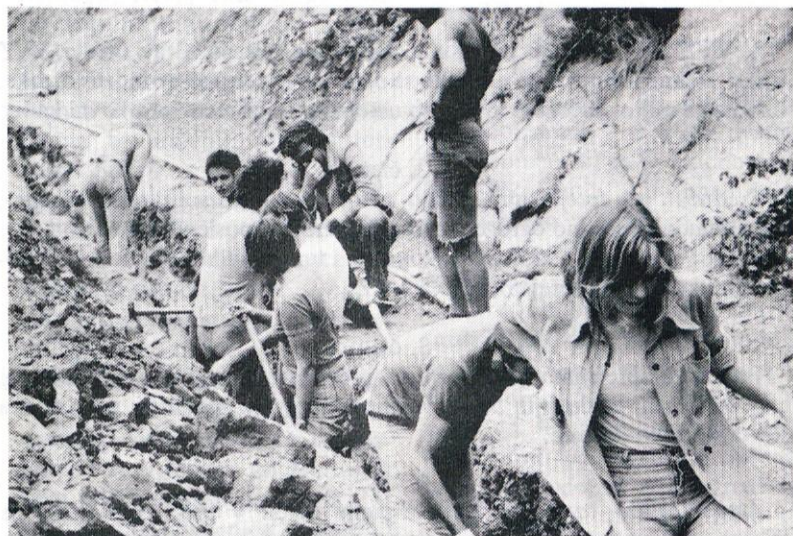
V razpravi pa je bila tudi podprta misel, da bi v občini morali čim preje ustanoviti Sklad za pospeševanje gospodarstva, ki naj bi z zbranimi sredstvi financiral vsaj izdelavo tehničnih programov možnega razvoja posameznih industrijskih panog.

V osnutku plana je izpuščena tudi kadrovska politika, ki v naši občini predstavlja pereč problem in predsedstvo je menilo, da je tudi to področje potrebno temeljito obdelati in ga vnesti v osnutek plana razvoja občine.

Sprejem novih komunistov

„Število komunistov je v vrhniški občini še vedno pod slovenskim povprečjem“, je med drugimi poudaril tovarš Ivan Godec, organizacijski sekretar pri izvršnem komiteju CK ZKS, na sprejemu novih članov v Zvezo komunistov, ki ga je pripravil Občinski komitej ZKS, 4. oktobra letos.

Na svečanem sprejemu je dobilo člansko izkaznico in knjižno darilo 37 novih komunistov, od tega 9 žensk in 28 moških. Kar 24 novih članov je mlajših od 27 let, 14 med njimi pa je delavcev v neposredni proizvodnji. Število komunistov v naši občini se je s tem, letos največjim sprejemom, dvignilo na 505. Sprejema se je udeležil tudi tovarš Marjan Jelen, sekretar medobčinskega sveta ZKS ljubljanske regije ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občine. Za svečano vzdušje so na sprejemu poskrbeli tudi učenci obeh vrhniških osnovnih šol, ki so pripravili kratek kulturni program in mladinski oktet iz Verda. T.H.

Da so vrhniški brigadirji krepko prišli za delo in dosegli velik uspeh v Kožbani, ste prav gotovo že slišali. Več o pripravah in o življenju v brigadi pa je zapisano na 10. strani.

Štipendisti Titovega sklada

Letošnje šolsko leto bodo kar trije naši občani prejeli štipendije Titovega sklada.

Kot vsako leto doslej je bil tudi letošnji pomlad objavljen razpis za Titove štipendije, ki jih lahko dobe mladi delavci, učenci in študentje, seveda glede na njihovo družbenopolitično angažiranost, učne in delovne rezultate ter idejnopolično usmerjenost. Na ta razpis so se v naši občini javili trije kandidati in vsi trije bodo dobivali štipendijo iz Titovega sklada.

Prvi štipendist je BORIS LOGAR, mladi delavec, katerega so predlagale družbenopolitične organizacije v delovni organizaciji Slovenija-avto, kjer je zaposlen kot visokokvalificiran avtoklepar. Tovarš Logar je v delovni organizaciji predsednik OO sindikata v svoji delovni enoti, delegat konference OO sindikata Slovenija-avto ter njegovega predsedstva. Je tudi namestnik predsednika samoupravne delavske kontrole v TOZD.

BRANE ŠIROK, prav tako mladi delavec, je končal poklicno šolo ključavničarske stroke. Za podelitev štipendije Titovega sklada ga je skupni komisiji predlagala kovinarska Vrhnika, kjer je zaposlen. Tovarš Širok je član ZK, predsednik OO sindikata v svoji organizaciji, član odbora za medsebojna razmerja ter odbora ZRVS Vrhnika. Aktivno sodeluje pri vseh akcijah v svoji delovni organizaciji na področju samoupravljanja. Tako kot tovarš Logar bo tudi tovarš Širok nadaljeval šolanje na tehnični šoli.

Tretji štipendist je JANEZ PETKOVŠEK, študent, ki je končal Srednjo usnjarsko šolo in bo nadaljeval študij na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo. Kot izred-

no aktivnega mladincega je predlagala OK ZSMS Vrhnika, saj je deloval v OO ZSMS Zaplana in v OO ZSMS na šoli. S svojim delom je v obeh organizacijah pokazal veliko organizacijske sposobnosti, pod njegovim vodstvom je izredno uspešno deloval na šoli marksistični krožek, sodeloval je v klubih OZN ter v kulturnih in športnih dejavnostih.

Vsem trem štipendistom želi Uredništvo „Našega časopisa“ v novem šolskem letu veliko učnih in delovnih uspehov!

Dogovor za kadrovske učvrstitev

Izvršni odbor OK SZDL je organiziral posvet s predstavniki in sekretarji krajevnih konferenc SZDL, kjer so se dogovorili o boljšem medsebojnem sodelovanju. Zlasti pa se nam zdi pomemben dogovor, v katerem so se najodgovornejši tovarši v krajevnih konferencah SZDL obvezali, da si bodo prizadevali kadrovske in akcijske učvrstiti krajevne konference, tako da bodo kos vsem zahtevnim nalogam, ki jih postavlja pred njih naša družbena ureditev s svojim samoupravnim in delegatskim sistemom.

Bo ustanovljena skupnost krajevnih skupnosti?

V javni razpravi je že dalj časa misel o ustanovitvi Skupnosti krajevnih skupnosti občine Vrhnika. Pobuda za ustanovitev te skupnosti je bila dana že pred letom dni, dale pa so jo Skupščina občine in družbenopolitične organizacije.

Občani in delovni ljudje, organizirani v krajevnih skupnostih, naj bi ustanovili Skupnost krajevnih skupnosti z namenom, da bi v njej po načelu vzajemnosti zadovoljevali skupne potrebe, še zlasti tiste, ki presegajo organizacijske, finančne in druge sposobnosti posameznih krajevnih skupnosti. Naloge te skupnosti so predvsem skrbeti za enakomeren razvoj vseh krajevnih skupnosti v občini ter da ugotavlja in usklajuje naloge, ki so enotne za vse krajevne skupnosti. Te pa so zlasti na področjih ljudske obrambe, družbene samozaščite, dogovarjanju o virih financiranja medsebojnih odnosov v naseljih, varstva interesov potrošnikov, varstva človeškega okolja, zraka itd. Ena od pomembnih nalog Skupnosti krajevnih skupnosti naj bi bila tudi združevanje sredstev ter njihovo razporejanje v okviru družbenega dogovora za dejavnosti krajevnih skupnosti. Ustanovitelji bi na tak način oblikovali enotno politiko nadaljnjega razvoja posameznih krajevnih skupnosti na ustavnih načelih, določbah statuta občine Vrhnika in statutih krajevnih skupnosti.

Člani predsedstva OK SZDL so na svoji zadnji seji podprli zlasti predlog, naj bi bile krajevne skupnosti zastopane v najvišjem organu Skupnosti krajevnih skupnosti z enakim številom mandatnih mest, saj bi le tako lahko organizirale enakopravno razpravo vseh zainteresiranih dejavnikov.

Podprli so tudi predlog, da je treba v krajevnih skupnostih poživiti razpravo o predlaganih dokumentih, saj bi le čim prejšnja ustanovitev te Skupnosti razširila veliko aktualnih problemov v samih krajevnih skupnostih. Skrajno neodgovorno pa se nam zdi ravnanje tistih samoupravnih organov v nekaterih krajevnih skupnostih, ki kljub večmesečni razpravi še do danes niso osnutkov dokumentov niti podprli niti zavrnil, skratka videti je, da so predlagane dokumente založili v predal in nanje pozabili, kot da za njih nimajo nobenega pomena!

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA VRHNICA DAJE V JAVNO RAZPRAVO KRITERIJE ZA SPREJEM OTROK V VZGOJNOVARSTVENE ZAVODE Z NAMENOM, DA DOBI TEHTNE IN SPREJEMLJIVE PRIPOMBE PO POTEKU JAVNE RAZPRAVE BO VSE PRIPOMBE OBRAVNAVAL IZVRŠNI ODBOR SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA VRHNICA IN ZAVZEL DOLOČENO STALIŠČE. PRIPOMBO NA KRITERIJE ZA SPREJEM OTROK V VZGOJNOVARSTVENE ZAVODE BO ZBIRAL IZVRŠNI ODBOR SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA VRHNICA DO 10. NOVEMBRA 1976.

Svet VVZ Vrhnika je na podlagi 27. člena zakona o VVZ Ur. list SRS št. 28 z dne 28/7-1971, sprejel

PRAVILNIK O KRITERIJIH ZA SPREJEM OTROK V VVZ

1. člen

V VVZ se sprejemajo praviloma duševno in telesno zdravi otroci. VVZ lahko organizira posebne oddelke za duševno in telesno prizadete otroke, če ima za njihovo varstvo in vzgojo ustrezno kvalificirani strokovni kader.

2. člen

Prednost pri sprejemanju imajo otroci mater samohranilk, vzgojno, materialno in socialno ogroženi otroci in otroci zaposlenih staršev.

Zaradi presplošnih določil zakona so s tem pravilnikom določeni dopolnilni kriteriji za sprejem otrok v VVZ.

3. člen

Prijavi za sprejem otrok, ki imajo prednost, mora biti priloženo vsaj eno od mnenj naslednjih strokovnjakov: zdravnik, psiholog, patronažna sestra, socialni delavec.

4. člen

Zaradi težko izvedljive kategorizacije otrok v predšolski dobi, se telesno, duševno ali vzgojno motenega otroka sprejme pogojno za dobo od enega do treh mesecev, v sporazumu s pristojno strokovno službo, ki je otroka napotila v ustanovo.

Če po preteku navedenega časa, vzgojiteljski zbor ugotovi, da otrok negativno vpliva na ostale otroke v skupini, ter se tudi ni prilagodil, predlaga strokovni službi, da otroka napoti v drug primeren zavod ali individualno varstvo.

5. člen

Za sprejem po kriterijih imenuje svet zavoda komisijo, ki jo sestavljajo: 2 – 3 člani delovne skupnosti (iz dislociranih enot po 1 član)

- 1 patronažna sestra
- 1 predstavnik skupnosti socialnega skrbstva
- 1 predstavnik KS (iz KS, kjer so dislociarne enote)
- 1 član skupnosti otroškega varstva

Mandatna doba komisije je dve leti.

Na svoji prvi seji, ki jo skliče ravnatelj zavoda, izvolijo iz svoje srede predsednika.

Komisija dela na sejah. Praviloma se komisija sestane dvakrat letno: od 1. do 15. aprila ter od 1. do 15. novembra. Na sejah je prisoten tudi ravnatelj zavoda. Komisija vabi na vsako sejo dva do tri predstavnike staršev tistih otrok, ki čakajo na sprejem. Vabilo na sejo jim pošlje ravnatelj zavoda. Komisija je sklepčna, če je na seji navzočih najmanj pet članov. O svojih sejah vodi komisija zapisnik, ki je javen. Iz zapisnika mora biti razvidno:

- poimenska prisotnost članov
- evidentirane prošnje, ki so bile obravnavane
- seznam otrok, ki so bili sprejeti
- seznam otrok, ki niso bili sprejeti z utemeljitvami

6. člen

Prošnje vlagajo starši ali skrbniki na upravi zavoda. Vsaka prošnja je evidentirana pod tekočo številko, ne glede na starost otroka oziroma enoto.

V evidenčni knjigi je pod opombo vpisana želja staršev, v katero enoto želijo, da je otrok sprejet. Pri obravnavi prošenj komisija upošteva željo staršev v skladu s prostorskimi možnostmi v posamezni enoti, oz. omogoči sprejem v enoto, kjer je prostor.

7. člen

Če je prosičev manj kot prostih mest, za otroke posameznih starostnih stopenj, se prošnje naslednje: povezava med mladinskim klubom in ZSMS ter način financiranja mladinskih klubov, predavanje o odkrivanju delovnih področij v mladinskih klubih, najuporabnejša tema v mladinski aktivnosti pa je prav gotovo bila o oblikah, vsebini in metodah dela v mladinskem klubu s konkretizacijo dejavnosti: proslave, akademije, razstave, literarni večeri itd., ter možne oblike pomoči, ki jih lahko pri tem nudi ZKPO Slovenije posameznim mladinskim organizacijam. Zanimivo je bilo tudi predavanje, ki ga je imel tovarš Jože Vozny o načinu, pripravi in realizaciji proslav,

8. člen

Skupnost socialnega skrbstva, patronažne službe in komisija pri KS evidentirajo otroke, ki imajo po kriterijih prednost in posredujejo zavodu seznam dvakrat letno, najkasneje do 30/4 v letu. Komisija sestavi prioriteten red sprejema otrok tako, da na izpraznjena mesta med letom upošteva uprava zavoda red seznama.

9. člen

Kriteriji za sprejem:

a) **Status družine in zaposlenost staršev:** Pri vključevanju otrok v VVZ imajo prednost otroci iz nepopolne družine. Nepopolna družina je mati samohranilka (nezakonski otrok, oče umrl), oče samohranilec, razvezani starši, dopolnjena družina in družina z več otroki. Prav tako imajo prednost otroci iz družine, kjer sta oba roditelja zaposlena.

b) **Ekonomsko stanje družine:** Pri vključevanju otrok v VVZ imajo prednost otroci iz družin, ki živijo v slabšem ekonomskem položaju. Pri obravnavi ekonomskega stanja družine se upošteva lestvica otroškega dohodka in mnenje skupnosti socialnega skrbstva. Višino dohodka dokazujejo starši z pisnimi dokazili.

c) **Zdravstveno stanje družine:** Pri vključevanju otrok v VVZ imajo prednost otroci iz tistih družin, v kateri sta oba roditelja telesno in duševno bolna ali kjer je bolan en roditelj, do te mere, da njegovo zdravstveno stanje škodi otrokovemu normalnemu duševnemu razvoju:

- oče, mati oz. skrbniki ali varuhi, ki so sklerotični do tolike mere, da niso zanesljivi za čuvanje otroka, srčni bolniki in carcinomiki bolniki,
- motena duševna stanja članov družine,
- prestari stari starši, ki živijo v družini.

d) **Stanovanjske razmere:** Pri vključevanju otrok v VVZ imajo prednost otroci iz družin, ki živijo v slabših stanovanjskih razmerah:

- za bivanje neprimerni prostori: barake, vagoni, šupe in podobno,
- neprimerna, vlažna, slabo izolirana, kletna in podstrešna stanovanja,
- brez lastne krivde, bivanje v preveč utesnjenih stanovanjih,
- neustrezna podnajemniška stanovanja (t.s.: bivša skladišča, hlevi, poslovni prostori in podobno, ker jih je nemogoče adaptirati),
- oceno oz. mnenje da strokovni delavec (socialni delavec, zdravnik ...)

e) **Nezmožnost staršev za vzgojo otrok:** Pri vključevanju otrok v VVZ imajo prednost otroci iz tistih družin, kjer starši zaradi raznih asocialnih motenj niso sposobni primerno vzgajati otrok, oziroma s svojim izgledom onemogočajo pravilno vzgojo in razvoj otrok.

Med asocialne pojave spadajo: alkoholizem, prostitucija, brezdelništvo, klateštvo in emocijalna brezbriznost do otrok.

f) **Kraj bivanja:** Pri vključevanju otrok v VVZ imajo prednost otroci iz družin, ki stalno stanujejo na območju krajevne skupnosti.

g) **Kraj zaposlitve:** Ta kriterij ni specifičen za naš zavod.

h) **Otroci osebja:** zaposlenega v VVZ se sprejmejo nad določenim normativom vsipa v posameznem oddelku.

10. člen

Starši ali skrbniki se na določitev komisije, da ne sprejme njihovih otrok v varstvo ali vzgojo, lahko pritožijo:

1. Svet zavoda VVZ
 2. Skupščina skupnosti otroškega varstva
- Pritožbo sprejema komisija za sprejem v VVZ v roku 15 dni po izdanih obvestilih o sprejemu pri odklonitvi.

11. člen

Pravilnik je veljaven, ko ga na predlog sveta zavoda potrdi skupščina skupnosti otroškega varstva Vrhnika.

Skupnost otroškega varstva
občine Vrhnika

Še nekaj za delo mladinskih klubov

ZKPO Slovenije je tudi letošnje poletje organiziralo seminar za programske vodje mladinskih klubov. Namen teh seminarjev je zlasti aktivirati klubske dejavnosti v osnovnih organizacijah ZSMS.

Na seminarju so mladi iz cele Slovenije, med katerimi je bil tudi predstavnik iz naše občine, tovarš Niko Nikolčič, obdelali lepo število tem, med katerimi so za dejavnost mladinskih klubov prav gotovo zanimive naslednje: povezava med mladinskim klubom in ZSMS ter način financiranja mladinskih klubov, predavanje o odkrivanju delovnih področij v mladinskih klubih, najuporabnejša tema v mladinski aktivnosti pa je prav gotovo bila o oblikah, vsebini in metodah dela v mladinskem klubu s konkretizacijo dejavnosti: proslave, akademije, razstave, literarni večeri itd., ter možne oblike pomoči, ki jih lahko pri tem nudi ZKPO Slovenije posameznim mladinskim organizacijam. Zanimivo je bilo tudi predavanje, ki ga je imel tovarš Jože Vozny o načinu, pripravi in realizaciji proslav,

kulturno-vzgojnih in kulturno-zabavnih programov.

Našteli smo le nekaj tem, s katerimi so se seznanili mladi in ki jim bodo v njihovi dejavnosti nedvomno koristili. Zato ponovno poudarjamo, da mladi, kadarkoli naletite pri svojem delu na kak problem in ga sami ne morete rešiti, stopite na OK ZSMS in povprašajte. Prav gotovo vam bodo z izkušnjami, ki so si jih pridobili na tem seminarju lažje svetovali in vaše delo bo kvalitetnejše, ves trud pa poplačan z boljšimi uspehi!

T.H.

OBVESTILO

Dramska skupina pri OK ZSMS Vrhnika sprejema nove člane v svoje vrste. Vabimo vse mladinke in mladince, ki so pripravljeni sodelovati v kulturno – umetniškem delovanju mladih.

Vsi zainteresirani naj se zglase v prostorih OK ZSMS Vrhnika, Tržaška 12, kjer se bomo tudi podrobneje pomenili o vsem, kar vas zanima!

Solidarnostna akcija ZRVS Vrhnika

V imenu občinske organizacije ZRVS Vrhnika se pridružujemo izrazom moralne podpore prebivalcem potresnega področja. Obenem pa izražamo pripravljenost sodelovati v skupnih akcijah naše občine, usmerjenih v odpravo posledic potresa.

V ta namen je predsedstvo ZRVS Vrhnika izdalo pobudo vsem osnovnim organizacijam ZRVS, da naj se člani ZRVS z vso odgovornostjo vključijo v solidarnostno pomoč.

Vemo, da je potresno področje gospodarsko manj razviti del naše ožje domovine, kar zahteva še večjo odgovornost nas vseh, da bodo posledice čim hitreje odpravljene.

Prav tako pa se zavedamo, da je ravno ta del naše domovine bil v času NOB eden najtrdnjših temeljev odpora in revolucije, kar vse kakor še povečuje naš dolg za organizirano vse stransko pomoč.

Na našo pobudo so res nekatere osnovne organizacije ZRVS resno pristopile k akciji in nabrale skupno 4.328,00 din. Denar je bil nakazan na poseben račun za pomoč prizadetim na Posočju.

Hočemo pa občanom prikazati tudi to, katera osnovna organizacija je najbolj resno pristopila k akciji in nabrala največ denarnih prispevkov.

T.j. Osnovna organizacija ZRVS Log, ki je v akciji nabrala 1.398,00 din od 57 članov kolikor organizacija šteje. Vse kakor zasluži celotna organizacija javno pohvalo in razumevanje.

Druge ji sledijo:

Osnovna organizacija ZRVS Vrhnika I. od 117 članov nabrala 1.050,00 din.

Tretja osnovna organizacija ZRVS Vrhnika II. or 157 članov nabrala 980,00 din

Četrta osnovna organizacija ZRVS Borovnica od 87 članov nabrala 500,00.

Peta osnovna organizacija ZRVS Verd od 75 članov nabrala 400,00 din.

Vse premalo je razumevanja posameznih rezervnih starešin do te humane akcije. Morda bi nekateri se odzvali pa jih nismo obiskali na domovih.

Tovariši člani rezervnega starešinskega kadra, še je čas, da se odzovete in prispevate po svoji možnosti prispevek za prizadete na potresnem področju Posočja. To naj store v najkrajšem času pri svojih blagajnikih v osnovni organizaciji ali direktno na občinskem odboru ZRVS Vrhnika. V eni prihodnjih števil Našega časopisa bomo objavili ponovni odziv.

sekretar

Franc Krajnc

V spomin na Kragulja

Vsi, ki smo tisti žalostni petek spremljali Viktorja k njegovim mrtvim tovarišem na Drčo, smo ga bolj poznali kot Kragulja ne kot Klobučarja. Klobučar je bil v svojih mladih letih, ko je v Ljubljani hodil v ljudsko in meščansko šolo, ko se je pri ljubljanskem mojstru učil za avtomehaničarja in v tistih nekaj letih, ko je na Vrhniki delal v takratnem štabu za utrjevanje. Potem pa je postal Kragulj, kakršnega smo poznali.

Ne, v začetku še ni bil tak. Sam je zapisal o sebi, da pred vojno in v začetku vojne ni mnogo vedel, kar ga je pozneje oblikovalo, ni še vedel, zakaj je svet tako krivično urejen, da je tudi sam preživel grenko in revno mladost, in kakšen je izhod iz tega. Sam je zapisal, da pred vojno ni pripadal nobenemu političnemu gibanju. Ko je razpadla stara Jugoslavija, je bolj nagonsko kakor s trdnim prepričanjem spoznal, da okupatorji, ki so se polakomnili naše zemlje, našemu delovnemu človeku ne bodo prinesli nič dobrega, da bo najbrž pod Nemci in Italijani še slabše, kakor je bilo v prejšnji Jugoslaviji. Zato se je že v prvih mesecih pridružil narodno-osvobodilnemu gibanju. Postal je aktiven član Osvobodilne fronte, organiziral je mlade ljudi, da so zbirali orožje in drugo za partizane, pomagal je pri organiziranju polvojaške organizacije Osvobodilne fronte, takoimenovane vaše zaščite.

Marca 1942. je odšel Kragulj v partizane. Do srede leta 1944 je kot partizan delal na vrhniškem področju, sprva kot borec dolomitskega odreda, pozneje je bil kurir pri okrožnem odboru OF in okrožnem komitetu KPS za Vrhniko, tehnik pri tem komitetu, se reče, da je na špirografu razmnoževal letake in drug propagandni material osvobodilne fronte in ga razširjal med ljudi. Leta 1943 je postal član rajonskega odbora OF za rajon Rovte in pozneje sekretar tega odbora. Katera hiša na vrhniškem in rovtarskem področju ga takrat ni spoznala, katera steza in kolo-voz sta mu ostala prikrita, najbrž nobena. Nenehoma od hiše do hiše, od vasi do vasi, obiskoval je tudi take ljudi, ki niso bili vneti za osvobodilno gibanje, taki so še bolj potrebni resnice, kakor drugi, je dejal. Beli so se zakleli, da ga morejo dobiti živega ali mrtvega, a se je srečno izogibal njihovim zasedam in zasledovanjem. V tej nenehni nevarnosti in v izpolnjevanju velike dolžnosti do svojega naroda je jeklenel, notranje rastel, postal je Kragulj, kakršnega smo poznali.

Poleti 1944. je bil odpoklican na Dolenjsko, kjer pa ni ostal dolgo, ker je zbolel za hudo zastrupitvijo krvi. Odpeljali so ga v Dalmacijo, od tam pa v Barij v Italijo na zdravljenje.

Po končani vojni se je vrnil v domovino, prevzel dolžnost komisarja delavnic glavnega štaba Slovenije, pozneje pa mesto upravnika avtobdelka pri Gustroju v Ljubljani. Šestindesetega leta so ga poslali v upravno šolo v Zemun, od tam pa v Maribor. Kmalu pa je bil premeščen nazaj v Ljubljano za upravnika avtoparka pri CK KPS. Tu je ostal, dokler ni prevzel mesto vodje zunanjih obratov v industriji usnja Vrhnika.

Svoje poklicno delo je Kragulj opravljal vestno in z veliko odgovornostjo. Kljub temu je še našel čas za družbeno-politično delo, ki mu je posvečal enako skrb kakor poklicnemu delu. Mirne duše lahko zapišemo, da je bil eden najpomembnejših družbeno-političnih delavcev na vrhniškem področju. Kaj vse si je nalagal na svoja široka pleča. Bil je dolgoleten predsednik občinskega odbora Zveze borcev, član občinskega komiteja zveze komunistov, zadnje čase član različnih komisij pri teh organizacijah in pri občinski skupščini, prej pa nekaj časa član občinskega ljudskega odbora in poslanec Zvezne skupščine v zboru proizvajalcev. Ko omenjamo njegovo družbeno-politično delo, ne smemo pozabiti na njegovo delo z mladino. Prihajal je na šole in pripovedoval šolarjem o degajanju med NOB, vodil je mladino v partizanske kraje, organiziral zanje tudi druge izlete. Zavedal se je, da je delo z mladino eno najpomembnejših za skladno rast družbe, ki jo ustvarjamo.

Še in še bi lahko pisali o Kragulju. Toda naj to zadostuje, saj je že iz tega jasno razvidno, da je kljub razmeroma kratkemu življenju (star je bil komaj 55 let) opravil veliko in pomembno delo za Vrhniko, da je zapustil s svojim delom v naši občini trajne sledi, zato se ga bomo zmeraj s hvaležnostjo spominjali.

KAREL GRABELJŠEK

Venec k spominskemu obeležju, kjer je padel Krznarič Marko, so položili partizanski kurirji

Žrtve za svobodo

Prvo soboto v oktobru so se zbrali borci, aktivisti in partizanski kurirji in v bližini železniške postaje Verd odkrili spominska obeležja padlim tovarišema Rode Francu in Krznarič Marku

Najprej so odkrili spominsko obeležje, kjer je bil jeseni leta trindesetega ubit aktivist Osvobodilne fronte slovenskega naroda in član komunistične partije Slovenije tovariš Rode Franc. Zločinci so ga pobili, ker je ljubil svoj narod, to našo slovensko zemljo, ker se ni mogel sprijazniti, da bi naš narod ječal pod tujčeveto peto in se je zato že leta 1941 pridružil tistim tisočim poštenim Slovencev, ki so hoteli priboriti slovenskemu narodu svobodo in pregnati okupatorja iz naše domovine. Žalostno pri tem pa je bilo že to, da France ni izdihnil od krogle okupatorjev, proti katerim se je boril, temveč od roke domačih izdajalcev, ki so se vdinili tujcu za skledo leče, ali iz razrednih interesov, nekateri pa tudi iz zaslepljenosti. Rodeta so ubili takoimenovani četniki.

Rode Franc izhaja iz zavedne družine, doma iz Velikega Mlačeva na Dolenjskem, ki je v domovinski vojni žrtvovala pet svojih članov. Dve hčeri in en sin so padli v partizanih, oče in sin France pa sta bila umorjena. France se je bil preselil na Vrhniko, ker je kot trgovski pomočnik dobil zaposlitev v trgovini Malovašič na križišču. Stanoval je na Stari Vrhniki. Tam se je tudi priključil narodno-osvobodilnemu gibanju. Sprva je imel na skrbi predvsem razširjanje narodno-osvobodilnega tiska, pozneje pa je vse več dela prehajalo na njegova ramena, med drugim je bil tudi sekretar vaškega odbora Osvobodilne fronte na Stari Vrhniki. Njegovo delo domačim izdajalcem ni ostalo prikrito.

V okolici Vrhnike so se že leta 1942 priključili takoimenovani četniki, med katerimi je bilo največ oficirjev bivše jugoslovanske vojske. Ti četniki so skušali slepiti ljudi, da se bojujejo proti okupatorje, v resnici pa so z njimi sodelovali, prejeli od njih orožje in drugo, bojevali so se samo proti partizanom in pobijali zavedne pripadnike Osvobodilne fronte. Seveda so ljudje kmalu odkrili njihov pravi obraz. Do kraja pa so se razgalili ob kapitulaciji Italije, ko so v strahu pred partizani na vrat in na nos prihiteli pod varstvo Nemcev na Vrhniko in na Staro Vrhniko. Kmalu po prihodu na Staro Vrhniko

ko so takmaj aretirali več pripadnikov Osvobodilne fronte, med njimi tudi Rode Franca. Nekateri aretiranci so pozneje odpeljali v Ljubljano, od tam pa v internacijo v Nemčijo. Franceta pa niso poslali v Nemčijo. Nekaj časa so ga imeli zaprtega na Stari Vrhniki, v svoji postojanki, kjer so ga mučili in pretepali, pozneje pa so ga ponoči odgnali v gozd in ga tam ustrelili. Zločin bi morebiti ostal ljudem dolgo prikrit, a je nekdo po naključju našel Francetovo truplo, ki je bilo plitvo pokrito z dračjem. Ljudem ni bilo treba ugibati, kdo je storil ta gunusni umor.

Takih zločinov se je takrat pri nas zgodilo na tisoče, noč za nočjo in dan za dnem so umirale nedolžne žrtve. Naj ob tej priložnosti omenimo samo te, ki so bili pomorjeni tu v bližini, ob železniški progi od Borovnice do Verda. Ne daleč od tu je čuvajnica, v kateri je bil za čuvaja Ciril Strmšek, ki je bil povezan s partizani. Ponoči 15. oktobra 1943 so prišli domobranci ponj, zjutraj pa so ljudje pod bližnjo železniško kolono našli njegovo truplo.

Podobna usoda je 13. novembra doletela zvestega in delovnega pripadnika Osvobodilne fronte Antona Majarona. Zločinci so ga ponoči potegnili s službenega mesta na severnem koncu borovniškega mostu. Ko so ga ustrelili, so truplo položili na tir, da bi ljudje mislili, da ga je povozil vlak. Strojevodja, ki je vozil jutranji vlak, pa je truplo opazil in vlak ustavil.

Slab kilometer od postaje Verd proti Logatcu je bil pobit kurir Marko Krznarič. Pri opravljanju svoje dolžnosti, je stopil na nastavljeno bombo, ki ga je močno ranila. Toliko moči je še imel, da je uničil pošto, z mesta pa ni mogel. Zjutraj so ga našli domobranci in ga zverinsko pobili.

Na borih štiri, pet kilometrov razdalje kar štirje zločini narodnih izdajalcev. Ko odkrivamo spominsko ploščo Francu Rodetu, je prav, da se spomnimo tudi onih treh, hkrati pa vseh tistih tisočev, ki so na podoben način žrtvovali svoja življenja. Njihove žrtve so nam prinesle svobodo, na zemlji, pognojene z njihovo krvjo, gradimo danes svoj nov, svobodni dom. Zato teh žrtev ne bomo nikoli pozabili. Slava jim!

Ob odkritju spominskega obeležja Rode Francu

ISKAL SI PRAVICO

Kakor podlo žival so te preganjali. Iskali so ljuljko med ljudmi. Imel si pečat.

Bil si zaznamovan, ker si bil siromak, ljubil si siromašvo ter v njem iskal pravico.

Mrzil si bogastvo, napuh, umazano življenje, razkošje nekaterih. Iskal si pravico. Bil si linčan s psovskami. Z jeziki so te bičali, s pogledi zaničevali, s plunki sramotili. Nisi imel skorje kruha, še manj obložene mize, ne pernatih postelje. Bil si sirota, revež.

Niso te vabili na zabave. Šel si sam med bogate, da o njih zveš vse. Nato pa si šel v samoto, da tam razkriješ resnico in pravico, da daš, duška svoji duši, da jim poveš, kaj se skriva za njihovimi obrazi: napuh in hinavščina.

Bil si prešibak, da bi dvignil roke. Toda tvoje šibko telo je v sebi nosilo plemenito srce. Iz tvojega srca je žarela resnica in pravica.

Kdo te je takrat razumel? Kdo poznal človeka, ki mu je bilo usojeno večno preganjanje? Kaj vse se je skrivalo v tebi, ni vedel nihče.

Po tolikih letih pa te je ljudstvo spoznalo. Brez bogastva in razkošja, na vsakem koraku zasmehovan, zaničevan si nam priboril pravico.

Nisi dočakal vstajenja ljudstva. Nisi dočakal, da bi to, kar je rastle, tudi dozorelo...

Nisi dočakal, da narod odvrže verige s svojih žuljavih rok.

Tako si hrepenel, da bi skupaj s slovenskim narodom praznoval svobodo. Toda to ni bilo usojeno kajti prej so te zlomili.

Slava in hvala ti.

I.O.

VABILO

V okviru praznovanja 40. letnice društva prireja Društvo prijateljev malih živali razstavo malih živali. Razstava bo 12., 13. in 14. novembra 1976 v dvorani Krajevne skupnosti Vrhnika (Tržaška cesta).

V teh dneh bo razstava odprta od 8. do 17. ure.

Vse ljubitelje in vzgojitelje malih živali vabimo na ogled razstave!

Za predšolsko in šoloobvezno mladino ter vojsko bo ogled razstave brezplačen.

DPMŽ

Česa nimamo - kaj bi radi?

Kratek zapis o tem kaj potrebujemo vrhniški rejci malih živali, da bi bilo njihovo delo lahko predstavljeno tudi širšim krogom.

Slovenci imamo veliko literature o vseh mogočih stvarih, skoraj nič pa o kuncih, perutnini, golobih in prav o tem bi rad napisal nekaj vrstic.

Za vse, kar imamo Slovenci napisane o golobarstvu, se moramo zahvaliti našemu neutrudnemu golobarju in dopisniku Malega sveta, tovarišu Milanu Grmeku. Če ne bi bilo njega, ne bi imeli še tistega bore malo, kar danes imamo. Ko sem mu ob neki priložnosti dejal, da je zmožen, da bi napisal knjigo o golobih, mi je s čudnim izrazom na obrazu tiho odgovoril: „Zmožen sem že, saj imam že veliko zapisanega, samo kdo bi mi to knjigo založil?“ To pomeni, da seme imamo, samo kdo bi bil pripravljen to seme posejati, da bi lahko vsklilo?!

Veliko nas je rejcev malih živali v Sloveniji, še veliko več jih je v drugih republikah, toda naše delo je v primerjavi s podobnimi društvi v tujini še vedno premalo poznano in cenjeno. Člani vrhniškega društva rejcev malih živali (DRMŽ) velikokrat obiščemo razstave malih živali v tujini, izmenjamo izkušnje in se tudi marsičesa novega naučimo, saj ljudje tam povsem drugače gledajo na male živali kot pri nas. Kaj vse se da narediti iz kožic kuncev človek ne more verjeti, dokler se ne prepriča na lastne oči. Kaj pa pri nas naredimo s kunčjo kožo? Prodati je ne moremo, saj je tudi njena cena, če bi jo sploh kdo kupil, smešno nizka.

Omenim naj samo še prostore v katerih pripravljajo v tujini razstave malih živali. Ko si človek vse to ogleda, ga nehoti zaboli srce, ko se vpraša, kako je s tem pri nas! Kje so pri nas take in podobne razstave in v kakšnih prostorih, če to sploh so? Slovenci se imamo za napreden in kulturni narod. Vprašam pa se, kako daleč sega ta kultura ob spominu na male živali? Poglejmo samo v našo Vojvodino, na primer

v Novi Sad, Sombor, Osijek in druga mesta, kjer organizirajo take razstave in kjer samo na eni od njih prikažejo od 3000 do 5000 malih živali, potem se ve, da to ni majhen prostor ampak, da so za to potrebne celo hale in koliko truda je žrtvovanega v pripravi ene same take razstave.

Na Vrhniki je naše društvo kljub nekaj letnemu obstoju še vedno zelo majhno. Člani bi ljudem radi pokazali, kaj vse zmorejo naši rejci, kakšno ljubezen lahko človek goji do teh živali. Društvo bi z veseljem organiziralo, če ne republiško, pa vsaj malo večjo razstavo živali, toda kje?

Morda pa se bo le pojavil človek, ki bo spoznal razmere v našem društvu in nam poiskal primeren prostor. Saj če hočemo ljudem pokazati živali, ki smo jih vzredili, jih moramo pokazati v prostoru, v katerem se bo žival pokazala v vsej svoji lepoti, ne pa stisnjena v premajhne kletke. Vemo, da se bo zopet našel kdo s svojim prepričanjem, da to pa ne gre, to smrdi, to ni čisto itd. Tisti, ki ne ljudi živali, mu vse smrdi. Saj še pogovor pravi „bolj ko žival smrdi, na mizi bolj diši“. Toda takoj se lahko vprašamo: kaj pa človek, mi sami?

Člani DRMŽ torej še vedno upamo, da se bo tudi tu led odtajal. Letos, ko praznuje Vrhnika obletnico Cankarjevega rojstva, bo tudi društvo v tem jubilejnem letu skušalo pokazati svoje uspehe, torej bo skušalo pripraviti razstavo malih živali, na kateri bi sodelovali tudi člani iz drugih društev in bi bila taka razstava lahko v ponos ne samo Vrhniki ampak celi republiki. Bodimo res kulturni narod, pokazimo kaj zmoremo, da se ne bodo kar naprej ponavljale Cankarjeve besede o Vrhniki, prečudnem kraju. Pokazimo, da nismo vaze zaprti čudaki ampak delovni ljudje iz prečudovitega Cankarjevega rojstnega kraja!

V preteklih letih je društvo organiziralo manjše razstave v prostorih, ki nam jih je v ta namen odstopilo trgovsko podjetje Mercator na Cankarjevem trgu, za kar jim je društvo še vedno hvaležno, toda ta prostor je premajhen, ni zračen in v hiši, v katero take razstave sploh ne sodijo. Zato društvo prosi vse občane, da jim na kakršenkoli način pomagajo pri pripravi na razstavo, s katero bo društvo dobilo veliko priznanje za svoje delo!

IVAN OBLAK

Pripis uredništva: Zvedeli smo, da se je led le odtajal in da bodo rejci lahko razstavliali svoje živali

KRATEK ZAPIS O LETOŠNJEM TABORU MO PD VRHNIKA

Logarska dolina je lepa

Veseli in strah sta me obdajala, ko sem zvedela, da se je za 12. planinski tabor MO PD Vrhnika prijavilo skoraj 100 udeležencev, ljubiteljev gora. Veseli je zato, ker naše delo temelji na množični udeležbi, strah pa zato, ker nismo vedeli, kdo se je prijavil oziroma ali imajo prijavitelji dovolj kondicije, imajo morda vrtočlavo, kakšno opremo imajo in še bi lahko naštevala podobna vprašanja. Ves ta strah pa je bil odveč, kajti vsi udeleženci so bili kondicijsko dobro pripravljeni, le pri nekaterih smo opazili nekoliko slabšo hribovsko opremo.

Tabor se je delil v dva dela in sicer za vse osnovnošolce je bil od 1. do 10. avgusta, za ostale mladince in člane pa od 10. do 20. avgusta.

Že prvi dan smo udeležence razdelili v štiri čete: „Prešvican štumpf“, „Tolste žage“, „Pošvedran gojzar“ in „Veseli čebulčki“. Vsako jutro smo imeli zbor s katerim smo nekaterim preganjali zaspianost, saj smo takrat, kadar smo se odpravljali na turo vstali že ob štirih zjutraj, to pa se je dogajalo vsak drugi dan. Na izletih so se med najmanjše planinčke razporedili mladinski vodniki, tako da smo bili brez skrbi. Opravili smo naslednje ture:

V prvem taboru:

— Olševa z ogledom Potočke zijalke

— Grohat — Raduha

— Kamniško sedlo — Brana

— Strelovec

— Klemenča jama — Ojstrica

V drugem taboru pa:

— Olševa

— Grohat — Raduha

— Planjava — Brana

— Okrešelj — Češka koča — Grintovec

— Kočna — Skuta — Turška gora

— po slovenski planinski transversali od Solčave do Slovenj Gradca

— Grofičke

— Mrzla gora

— Turška gora — šija Brane

— slap Rinke — Okrešelj — Kamniško sedlo

Poti po katerih smo hodili so dobro markirane, edina „napaka“, ki sem jo odkrila pa je bila ta, da so precej strme. Razgled z vrhov je nepozaben — na eni strani Robanov, na drugi pa Matkov kot.

V svoje vrste smo sprejeli tudi nekaj vrlih planincev tako, da smo jih prekrstili iz „dolinskih uši“ v planince in jim dali planinska imena: Tepka, Kebrček, Jeskar, Kumara, Pejt v rt, Knedlček, itd. Darku, ki pa zelo rad je kumare in ni mogel brez njih niti na krst, pa smo jih pripravili z raznoraznimi dišavami kot so zobna pasta, kis, olje, sol in poper.

V pionirskem taboru nismo opravljali samostojnih tur, saj smo se vsi posvečali mladim planincem. Pripravili smo jim tudi zanimiva

predavanja o gorski favni in flori, o planinski opremi, o gibanju v gorah itd. Improvizirali smo si tudi igrišča za golf, keglanje, nogomet, odbojko in badminton.

Disciplina je vladala v obeh taborih. To se je opazilo zlasti pri nabiranju drv za kres in kuhanje, v zborih, v vrsti za zajtrk, kosilo ali večerjo, na turah in pri dežurstvu. Vsi udeleženci so radi pomagali v kuhinji in tako skrbeli za dobro hrano in za vedno dobro razpoloženje naše Marinke, ki nam je pripravljala hrano. Zelo smo jo pogrešali v drugem taboru, ko smo si kuhali sami, vendar so si tisti, ki so ji pomagali v prvem taboru, nabrali kar precej izkušenj pri kuhi. Torej lačni nismo bili nikoli.

MO PD Vrhnika se ob tej prili zahvaljuje vsem članom, ki so pomagali pri izvedbi 12. planinskega tabora v Logarski dolini!

V. Purkart

„Gora ni nora, nor je tisti, ki leze gor“, pravijo navadno tisti, ki ostanejo v dolini. Naši planinci pa vedo, da se že zaradi čudovitega razgleda splača priti na vrh!

Izlet planinskega društva po Bosni in Hercegovini

Vrhniško društvo je organiziralo za svoje člane in nečlane petdnevni izlet v zgodovinsko in geografsko zanimive kraje Bosne in Hercegovine. Izlet je trajal od 16. do 20. junija in je potekal po krajših in daljših etapah skozi pomembnejša mesta, ki jih zaradi boljše orientacije in osvežitve spomina skoro vsa omenjam.

Etapa prvega dne je bila najdaljša in je potekala od Vrhnike do Šipova v Bosni ob Plivi, 25 km jugozahodno od Jajca, kjer smo tudi prenočili. Tamkajšnja narava še ni onesnažena in voda rečice Plive je kristalno čista ter bogata rib, ki jih v ribogojnicah umetno gojijo v velikih množinah. Ribe so krmljenja tako navajene, da se poženejo iz vode, čim se kak turist približa bazenu ribogojnice.

V tej prvi etapi smo se vozili skozi kraje in mesta med katerimi zaradi svoje zgodovinske vloge v bližnji ali daljni preteklosti izstopajo predvsem Ozalj, Karlovac, Bihač, Bosanski Petrovac, Ključ in Mrkonjić grad. Ozalj je naselje bli-

zu hrvaško-Slovenske meje, kjer priteka Kolpa iz Bele krajine in je znan po dobro ohranjenem gradu nekdanj mogočnik velikašev Zrinskih in Frankopanov, katerih zadnje dva sta bila obglavljena 30.4.1671. zaradi upora proti avstrijskemu cesarju Leopoldu I. Omeniti pa moramo tudi dve tamkajšnji hidrocentrali pod skalnim pomolom ob brzicah Kolpe.

Karlovac leži na sotočju Kolpe s pritokom Dobre ter Korane, s pritokom Mrežnice; torej kar štiri sicer ne velike reke v neposredni bližini in zato ni nič čudnega, da je svet v okolici precej zamočvirjen. Mesto je ustanovil v 16. stoletju nadvojvoda Karel kot sedež po-

veljstva Vojne Krajine — obrambne črte proti Turkom, ki so bili takrat gospodarji pretežnega dela Balkanskega polotoka in dela Podonavja. Preden je bila zgrajena železnica na Reko je bil Karlovac živahno tržišče, kamor je blago prihajalo s čolni po Kolpi in od tod z vozovi na Reko. Danes pa je povezan z ostalim svetom tudi z dobrimi cestami, v njem pa je razvita železarska, tekstilna in usnjarska obrt. Še ni dolgo tega, ko so tudi naši čevljarji od tod dobivali kvaliteto usnje.

Ne polnih 30 km od Karlovca se reka Korana približa glavni avtomobilski cesti Karlovac—Bihač in izletniki smo lahko občudovali vse do Slunja njeno prekrasno dolino, ki ponekod prehaja v prave kanjone. V Bihač, večje bosansko mesto, smo prišli dobro razpoloženi, čeprav smo prevozili že več kot polovico za prvi dan določene

Podpisani Rado Jurjevčič, Ljubljanska cesta 21, Vrhnika, prosim vse gostinske in druge lokale, kjer točijo alkoholne pijače, da ne prodajajo moji ženi, Nadi Jurjevčič, alkoholnih pijač!

RADO JURJEVIČ

Nogometni maraton v Borovnici

Borovničani so znani kot veliki ljubitelji nogometa, saj je ta vrsta športa že dolgo najbolj priljubljeno razvedrilo tega kraja. Borovničani radi igrajo in radi gledajo nogomet. Radi tudi vidijo, da je na tekmi čimveč golov, seveda v nasprotnikovi mreži. Zato je razumljivo, da niso prijatelji takih tekem, kakor jih je često videti na malih ekranih, ko se na koncu tekme na uri še vedno svetita dve ničli, kot na . . .

Pa so se odločili: Organizirajmo tekmo, na kateri bodo goli padali kot zrele hruške v zeleno travo, kadar potegne burja. In so jo res organizirali. Tekmo ali bolje rečeno nogometni maraton, ki ga je organiziral NK TVD Partizan Borovnica. Za nasprotnika so si izbrali ekipo IUUV iz Vrhnike. Z njjo so se pomerili na šolskem igrišču v Borovnici.

Nogometni maraton se je pričel v petek 17.8.1976. in je trajal do 28.8. do 17. ure. Ker se je tudi pričel prejšnji dan ob isti uri, je trajal nepekinjeno polnih štiriindvajset ur. Seveda so se igralci menjali, toda igra je tekla dalje. In goli so padali; za te gledalci niso bili prikrasani, tako kot so na marsikateri tekmi, ki je oznanjena in napovedana z velikim rompom in pompom in odigrana na super stadionu. Kar tristoenokrat se je zatresla mreža! Borovničani so dali 175 golov, usnjariji iz Vrhnike pa so jih zabili 126. Torej 175 : 126 za Borovnico. Pa rezultat niti ni toliko važen; goli, to je tisto, kar privablja ljudi in pa rekordna dolžina tekme.

Če se malo poigramo s statistiko lahko ugotovimo, da je padlo povprečno več kot dvanajst golov vsako uro. Kaj bi dal naš prvotigaš s slovensko nalepko, če bi dosegel

kdaj vsaj polovični izkupiček. Po tekmi so podelili simbolične nagrade! Trije najboljši nogometaši so bili nagrajeni in sicer so dobili — pas za hlače. Po 24 urah igranja so ga najbrž krvavo potrebovali! Nagrajeni so bili: Drašler Franc iz Borovnice kot najboljši golman, Starčević Jovan iz IUUV, ker je najdalje izdržal v igri in sicer kar 6 ur in 45 minut in Prvinšek Janez, najboljši strelec. Zabil je kar trideset golov — kdo v prvi ligi se lahko pohvali, da jih da toliko v celi sezoni.

Vzporedno z nogometno tekmo so delale tudi druge dejavnosti, sicer manj športne, pa morda še bolj potrebne. Proti nebu se je neprekinjeno vil dim in dišalo je po čevapčičih — lačen ne moreš igrati, pa tudi žejen ne. Baje je bil pogoščen vsak, ki si je ogledal vsaj del tekme. In po tekmi so organizatorji izračunali, da je steklo iz steklenic v

Po štiriindvajsetih urah niso bili nogometaši samo utrujeni, ampak tudi skoraj bos. To kažejo tudi Ferijeve „copati“.

žejna grla in dalje 25 litrov vinjaka in 20 zabojev piva. Seveda niso tega popili (vsaj vsega ne) žogobrcarji — športnik je skromen abstinenc — ampak gledalci. Žogobrcarji so pozabili le zaboj grozdja. To je uradna verzija, neuradna pa itak ni, da bijo človek upošteval, pa četudi je včasih resnična.

Vsekakor in kljub vsemu, pa je bil nogometni maraton prijetno razvedrilo za gledalce in igralce — če odštejemo par oteklih nog. Organizatorji so dosegli svoj namen, ta pa je bil še bolj vzbuditi zanimanje za nogomet in pomnožiti prijatelje okroglega usnja, kajti nogometna sezona se je pričela in ni lepo, če vidimo na tribunah toliko lukenj, kot jih vidimo v obrambnih vrstah prvotigaša s slovensko (ljubljsko) nalepko!

IVAN MALAVAŠIČ

Kljub utrujenosti so se po štiriindvajsetih urah pozdravili in razšli zadovoljni in srečnih obrazov.

poti. Mesto, ki leži ob reki Uni, dobiva zaradi unske doline in unske proge vse večji turistični pomen. Ob prometni poti iz primorja se je že zgodaj razvil Bihač v pomembno mesto Bosanske krajine, ki je zadnja leta gospodarsko lepo napredovala. V okolici je razvita živinoreja, v mestu tovarne papirja, platna in na slapovih Une hidrocentrala. Dokler ni avstrijska vojska leta 1878. okupirala Bosno, je bil Bihač najbolj izpostavljena vojaška postojanka turškega cesarstva in na te čase nas še spominja džamija in kapetanska kula, nekdanji sedež bihaškega poveljnika. Mesto pa je najbolj zaslovelo doma in po svetu po I. zasedanju AVNOJ-a 26. in 27. novembra 1942., ko je bil ustanovljen Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije. Ker je bilo v Bihaču

dalj časa središče NOB so se v okolici bile ostre in številne bitke, zaradi katerih je bilo tudi mesto samo močno porušeno. Danes je mesto popolnoma obnovljeno in znatno razširjeno in naredi s svojimi številnimi bloki in lepimi ulicami vtis modernega in razgibanega mesta.

Zlasti bogat je muzej NOB, kjer obiskovalec lahko vidi obilo gradiva iz te dobe in tako spozna vse težine borb in žrtve, ki jih je Bosanska krajina dala za osvoboditev. Tudi vodič, ki nas je vodil po muzeju, nam je podrobno opisal tedanja doganja, ter nas opozoril na posebno dragocene dokumente, ki so shranjeni v tem muzeju.

Svet jugozahodne Bosne, po katerem smo se prvi dan vozili, sestavljajo apnenčaste planote in med

njimi ležeča podolgovata in zelo obsejna kraška polja. S planot se dvigajo posamezna slemena: Grmač, Klekovača in Raduša, kjer so bila prizorišča pogostih in krvavih bojov, zato so bila skoro vsa tamkajšnja naselja porušena ali požgana, a so danes v veliki večini obnovljena in le redko kje se še opazi s slamo krita hiša.

Ob reki Unec na nadmorski višini 482 metrov leži mesto Drvar, znano po močni lesni industriji in njegovi posebni vlogi med NOB, ko je skušal Hitler 25.5.1944. zajeti ter razbiti Vrhovni štab z dobro pripravljenim desantom in s tem ohromiti narodnoosvobodilno borbo. Vendar zaradi hrabrega odpora partizanskih enot načrt ni uspel, nasprotno, napadalci so doživeli velike izgube in popoln poraz. Tudi muzej ob vznožju pečine

Aktivne počitnice tabornikov

Šolski zvonci so že naznanili novo šolsko leto. Taborniki se bomo potrudili, da bo tudi uspešno, saj je glavna in največja naloga vsakega tabornika, da je dober učenec. Kljub obilici učenja pa se bomo radi spominjali naših počitnic, ki smo jih mi taborniki imenovali kar „aktivne počitnice“.

Letos smo imeli taborniki namen organizirati svoj prvi štirinajst-dnevni tabor ob morju. V času elementarne nesreče, ki je prizadela Posočje, pa smo se odzvali solidarnostni akciji slovenskih tabornikov in na ogroženo področje poslali 6 šotorov in s tem je naše taborjenje za nas tabornike, pa čeprav v teh šotorih niso taborili naši člani ampak ogrožene družine iz Tolmina, dobilo še večji pomen. Odpovali smo se morju, s tem pa se naše počitnice še niso končale, saj smo izvedli naslednje akcije:

Izleti — poudarek smo dali spoznavanju naše domovine in obujanju tradicij NOB. Zato je bil obisk rojstne hiše tovariša Tita v Kumrovcu prav gotovo najbolj zapisan v spomin tabornikov. Med potjo v Kumrovec smo obiskali Zagreb, po ogledu Kumrova pa nas je pot vodila še v atomske toplice v Podčetrtek in skozi Celje in Trojane proti domu.

Izlet na Dore pod Golico je tabornikom razkazal čudovite predele Gorenjske z industrijskim središčem Jesenicami. Da o poljanah narcis lahko zapišemo samo to; prišli in občudovali . . .

Laško — mestece poznano predvsem po dobrem pivu in hmeljarjih nas je privabilo zlasti zaradi ko-

panja v Laških toplicah. Med potjo smo si ogledali spomenik iz NOB v Frankolovem, kjer so sovražniki na občestna drevesa obesili 108 talcev. Pomnik, ki opozarja, da fašizem ne sme nikoli več zavladati.

Geslo pravi „Na kolo za zdravo telo“ in mi smo se odpeljali proti Rakitni in doživeli marsikaj lepega.

Šolanje kadrov — med počitnicami, še zlasti ker smo jih imenovali „aktivne“, nismo pozabili na učenje. Trije naši člani so obiskovali večdnevne tečaje Gozdne šole Zveze tabornikov Slovenije v Bohinju. Ker je kadrovsko vprašanje še kako pereče, nam bo njihovo osvojeno znanje izredno koristilo. Ob tej priliki tabornikom Branku Staretu in Emilu Čačinoviču iskreno čestitajo vsi člani odreda za uspešno opravljene izpite v Gozdni šoli v Bohinju.

Taborjenje — „Aktivne počitnice“ prav gotovo ne bi bile prave, če ne bi taborniki postavili svoje platnene strehe. Iz objektivnih razlogov je odpadlo taborjenje ob morju, tega pa so z malo domišljije naši taborniki zamenjali z bazenom v Starem malnu. Tam smo kar dvakrat postavili šotore za tri dni in živeli po taborniško, obenem pa premišljevali o našem Starem malnu, kateremu se bomo morali taborniki odpovedati zaradi vse več-

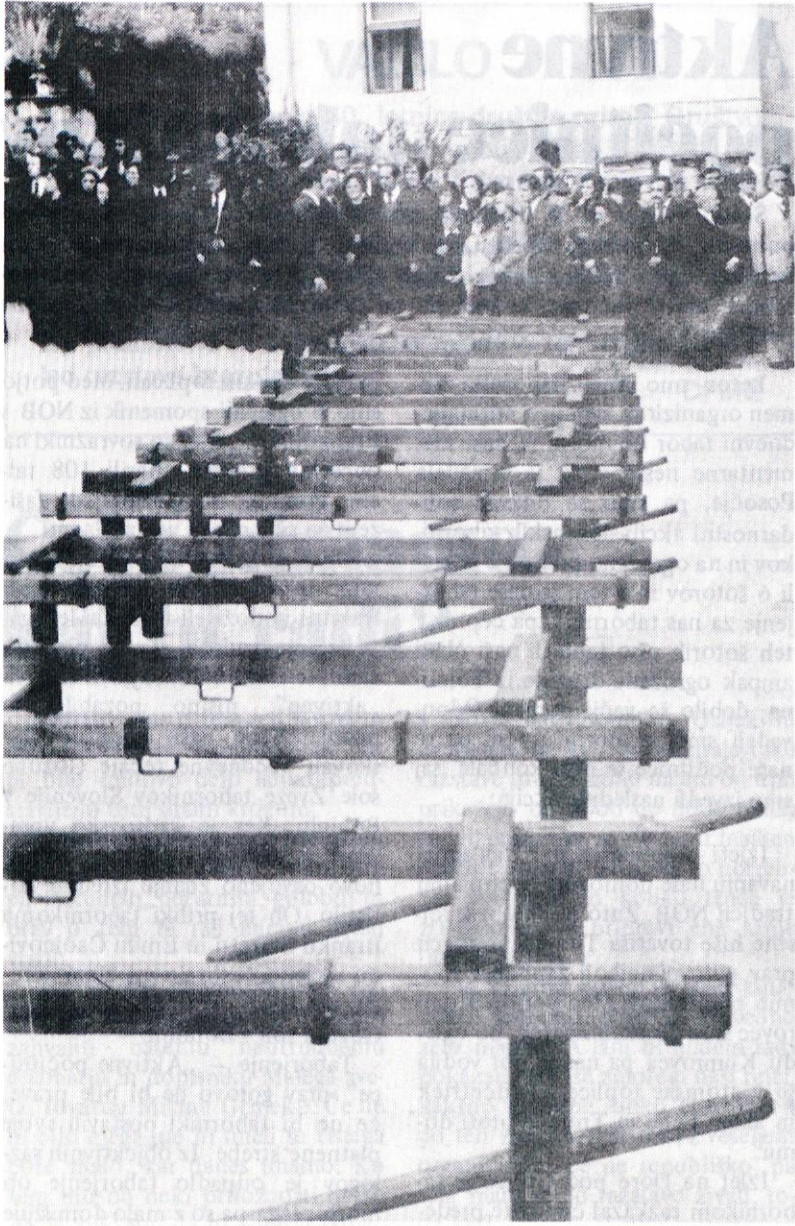
Vrhnški taborniki pred spominskim domom v Kumrovcu

jih zahtev po pitni vodi v naši občini. Zato taborniki razmišljamo o novi lokaciji za naš dom kljub temu, da smo se na Stari maln že navadili in tudi nekaj prispevali k temu, da je ostal tak, kakršnega smo si želeli.

Šolski zvonci, ki so naznanili začetek novega šolskega leta so verjetno spomnili tudi naše člane, da je mesec september mesec taborniške organizacije na šolah, ki v svoji dejavnosti vključuje spoznavanje taborniške organizacije med učenci, starši in nenazadnje tudi med samimi taborniki. Zato z novimi močmi na delo in vključevanje novih članov, prijateljev taborniške organizacije v naše vrste. Pri tem pa ne smemo pozabiti na dosežke mentorje, prijatelje in člane in vse organizacije, ki so nam omogočile aktivne počitnice. Vsem hvala!

INKO RAVBAR

BRANKO ISTENIČ

Ure in 17 življenj se je ustavilo 9 minut pred šesto

TRAGIČNA ŽELEZNIŠKA NESREČA V PRESERJU JE NAJBOLJ PRIZADELA BOROVNICO, SAJ JE 11 ŽRTEV BILO IZ BOROVNICE IN NJENE OKOLICE.

Ko skušamo po nekaj dneh obuditi spomin na nesrečno megleno jutro 20. septembra, ki bo za Borovnico in njeno okolico še dolgo ostal v črnem okvirju spomina, je nemogoče jasno urediti misli, kajti vsi smo čustveno prizadeti, saj je bilo med tistimi, ki jih je za vedno pokopala pločevina, kar enajst naših najdražjih, sorodnikov, prijateljev, znancev.

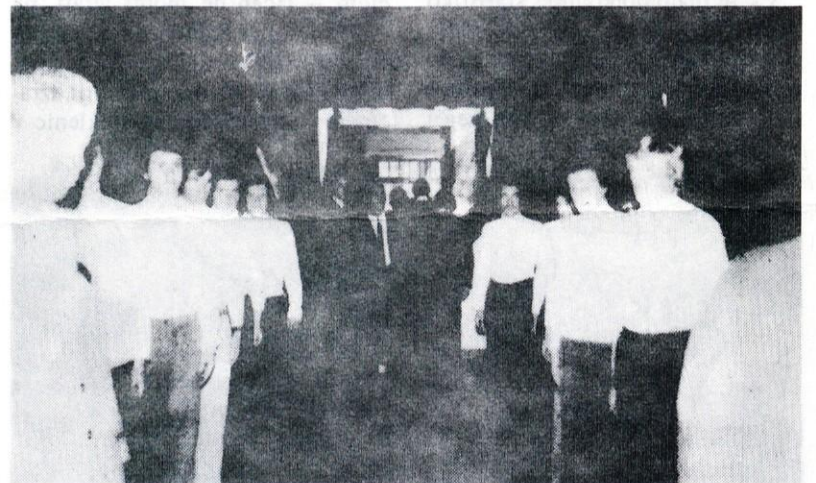
Tudi tej nesreči je botroval človek; tisti človek, ki ga človeku še do danes ni uspelo spremeniti v nezmotljiv stroj. In prav ta človek, ki še ni postal stroj in ki je verjetno delno kriv za to strašno nesrečo, je plačal morda le nekaj trenutkov dolgo nepazljivost s svojim življenjem. Kako dragoceno pa je človekovo življenje znamo in zmremo preceniti šele takrat, ko za vedno izgubimo svoje najdražje.

Žalne zastave na polovici droga, tuljenje siren, sklonjene glave, solze v očeh in krsta pri krsti. Enajst življenj, med katerimi so se nekateri šele komaj začela in že je prišel njihov konec.

Borovnica je žalovala in še žaluje, kajti spomin na tragično premnule, ki so hiteli v nov delovni dan, bo ostal med nami.

Krste preminulih krajanov, obdane s cvetjem, v borovniški dvorani TVD Partizana. Mimo njih se je neprekinjeno pomikala množica in se tako poslavljala od vseh, ki jih ne bo nikoli več med nami.

Zadnjikrat so se ob belih krstah štirih mladih zbrali njihovi sošolci, prijatelji, znanci.

OD PREMINULIH SE JE V IMENU KRAJEVNE SKUPNOSTI POSLOVIL TOV. TONE KOŠIR

Jesenska megla je vstajala nasproti jutru, ki se je rojevalo. Kot vsak dan, so tudi takrat ljudje hiteli. Zakaj vsakogar so čakale delovne naloge.

Dan za dnem, nekateri že leta tako, so sedeli drug ob drugem, medseboj bolj ali manj poznani v dno duše.

Železno kolesje je pelo svojo značilno pesem. Tekla je razdalja in z njo čas. Sredi močvirnega sveta, tik ob vodi, se je ta pesem z gromom spremenila v krik, krik groze, bolečine in teme. Mnogi so ta krik slišali zadnjikrat. Nad njih in nad vas, naši najdražji, se je zgrnila črna tema.

Človek, to vsemogočno živo bitje, je spet zatajil. Silo, ki jo je sam izoblikoval, mu je spet ušla iz rok. Drug v drugega sta se zarili težki železni gmoti, ki sta se krivili in lomili, toda med tem železjem so bila tudi človeška bitja. Samo trenu naključje je odločalo, komu bo še podarjeno življenje. Črna smrt ni bila izbirčna.

Jeklo je uničevalo mlada življenja, ki so komaj stopala po poti dela in tiste, ki so že želi rezultate dolgoletnega truda.

Ugasnila so življenja mater, očetov, mož in žena, hčera in sinov. Mnogi bodo vse življenje čutili težke posledice, toda ostalo jim je življenje.

Več desetletna zgodovina naših krajev ne pomni tako črnega dne.

Ta trenutek se vsi z bolečino v srcih poslavljamo. Oče in mati v mislih poljubljata svoje otroke. Mož in žena se postavljata, prijatelji si stiskajo roke. To je boleč trenutek, zadnje slovo.

V sredi preživelih so nastale velike in boleče praznine. Družine so ostale brez svojcev, šole brez učenc

cev, delovni kolektivi brez vestnih delavcev in družba brez ustvarjalcev.

Naši nemi obrazi, prisotna množica v črnini, solze v očeh in tegobnost trenutka pričajo, kako velika bolečina je v nas.

Predno se razidmo vzkliknimo v mislih:

„Naj bo lahka domača slovenska zemlja!”

Črno oblečene množice so se tisti žalostni dan zgrinjale iz vseh koncev v Borovnico, da se še zadnjikrat poslovijo od enajstih žrtev, ki jih je terjala železniška nesreča.

Vsi bodo dosegli svoj cilj,
le jaz ga ne bom dosegel.
Ognja prepoln, poln sil
neizrabljen k pokoju bom legel.

Ogenj me v prsih bo žgal
in me ne bo mogel izžgati,
utrujen jaz rad bi spal
takrat in ne bom mogel spati.

Le kdo je mogel slutiti, da izpolnile se bodo pesnikove besede. Hoteli so živeti, delati, se veseliti, vendar jim je kruta usoda pretrgala vse načrte.

PREKO SREDSTEV JAVNEGA OBVEŠČANJA JE POSLAL SOŽALNO BRZOJAVKO PREDSEDNIK SFRJ TOV. JOSIP BROZ-TITO, V KATERI IZRAŽA SOŽALJE VSEM SVOJCEM TRAGIČNO PREMINULIH.

Najmlajši iz borovniške osnovne šole so z rdečimi nageljni v rokah stali ob cesti in se tako poslovili od vseh sovaščanov na njihovi zadnji poti na vaško pokopališče.

Dekla Marija in njena pravica

Sprehajal sem se po vrhniških ulicah in pot me je tudi tisti dan zanesla mimo starega Doma JLA. Na vratih sem opazil vabilo, ki je vse mimoidoče opozarjalo naj si ogledajo razstavo, posvečeno spominu na našega velikega rojaka Ivana Cankarja. Vstopil sem in si skrbno ogledal vse.

Veliko Cankarjevih del sem prebral in od vseh me je najbolj pritegnil njegov roman Hlapec Jernej, v katerem pisatelj opisuje iskanje pravice, ki pa je glavni junak, hlapec, nikoli ne najde. Veliko je še med nami takih hlapcev Jernejev in prav gotovo je eden med njimi tudi moja žena Marija. Tudi ona je služila pri kmetu, pridno kot mravlja in spravljala vsak prislužen dinar in leta 1935. je imela v hranilnici prihranjenih že 58 tisočakov. Ker pa je pokojna gospodinja, pri kate-

ri je služila, prišla v denarno stisko, ji je Marija rade volje priskočila na pomoč in ji posodila ves denar pod pogojem, da bo imela v hiši zagotovljen kot do smrti, nekaj malega zemlje in vsak dan sveže mleko. Vse to je bilo takrat ocenjeno na 28 tisočakov, ostalih 30 tisoč pa naj bi ji povrnil sin, današnji gospodar. Toda tega denarja Marija še ni dobila; tudi mleko, ki ga dobiva pri hiši, ji puste kar v drvarnici, kajti Mariji, tisti, ki je pred tolikimi leti rešila hišo s svojimi, v potu obraza prisluženimi dinarji, je že dolgo prepovedano stopiti v hišo.

In tako kot je nekoč hlapec Jernej iskal svojo pravico, jo danes išče dekla Marija. Ta pravica pa je zame denar, ki so ji ga še vedno dolžni in miren kot na stara leta!

FELIKS KOVAČIČ

V ZADNJEM ČASU POSTAJA ZBOROVSKA PESEM TUDI V NAŠI OBČINI VSE BOLJ OBCUDOVANA IN CENJENA. IN KER JE LJUBITELJEV PETJA VEDNO VEČ, OBJAVLJAMO KRATEK ZAPIS NAŠE BRALKE O KONCERTU SLOVENSKEGA OKTETA.

Srečanje s Slovenskim oktetom

Tisto popoldne je bila Gorenjska še posebej lepa. Posijalo je avgustovsko sonce, kot bi se hotelo oddolžiti za vse deževne dni. Veseli lepega dne in polni pričakovanja smo s prijatelji prispeli do Blejskega jezera. „... vzrasla so nebesa pod Triglavom...“ Prelepa kranjska dežela! Povsod okoli nas je bilo umirjeno počitniško vzdušje: kočije in zaljubljenici, sprehajalci in občudovalci, slovenska in tuja govorica. Mene pa je gnalo na Otok. Zopet jih bom slišala! Julija so bili v Križankah, potem v Dubrovniku – no, tja je bilo predaleč, in sedaj so tu – na Bledu. Mudilo se mi je na Otok in ko je pletnja še tiho drsela po gladini, sem na bregu zagledala Toneta Kozlevčarja, pa Boža Grošlja in Jožeta Koresa kako se pomenkujejo, kot da se ne bo nič zgodilo. Pa vendar! Ko so bile sonce dreves že precej dolge, so se v cerkvi na Blejskem otoku zvoki renesančne melodije poigravali z baročnimi okraski pozlačene oltarja. Lepota slovenske pesmi je vzbudila nemir, hrepenenje in spomine. Prevzela je vse,

razumeli so jo tujci in segla je daleč, gotovo tudi na drugo stran Karavank.

Kdara se človek zave, koliko mu je nekdo dal, mu tega ne zna več povedati. Slovenski oktet je ta večer na Blejskem otoku obogatil vsakega posebej. Kako obdržati za vedno vsaj kosček tega občutka? Čeprav sem prekipevala od veselja, sem negotovo kot kaka prvošolka, pristopila k Andreju Štruklju: „Za razglednico in podpis prosim!“ Prijazno se je nasmehnil in poki-mal. Tako, zdaj pa naprej brez zadrege, saj sem med ljudmi, ki jim pesem pomeni življenje. Malo sem morala počakati in že mi je vrnil razglednico s podpisom Marjan Štefančič. Še Peter Čere je tamle! „... je svejt Florjan.“ Če bi verjela bi pomislila, da je glas zares iz onostranstva. Sproščeno, kot bi ne imeli drugih obveznosti, so mi podpisali že vsi ostali: Tone Kozlevčar, Božo Grošelj, Jože Kores, Peter Ambrož in Danilo Čadež. Osem obrazov, ime in priimek – droben, dragocen spomin.

Razhajali smo se. Žar pesmi, ki

se je zvil z jezersko pokrajino, pa je ostal v srcih. Ko smo se vračali z Otoka, je bilo slišati v čolnu le pritajene pomenke. S prijateljem sva tiho začela peti narodno „Po jezeru bliz Triglava...“. Melodiji je prisluhnil Peter Ambrož in povzel napev. V trenutku, kot bi vsi čakali na to, je planilo iz nas; mrmraje in doživeto. Ne vem, kakšna občutja so obhajala Francoze in Nemce, ki so bili z nami. Zagotovo pa je, da so ta večer spoznali umetniško moč in srce našega naroda.

Pletnja je pristala. Ko smo bili zopet na trdnih tleh, smo Božu Grošlju, ki je prišel mimo, zaželeli: „Nasvidenje in lahko noč!“ „Prej ste mi rekli za knjižico o Oktetu, v avtu jih še imam...“ Pohitela sem za njim prijetno presenečena. Rada bi mu povedala, koliko mi pomeni njihovo petje. Toda vse besede so obtičale v grlu. Spomnila sem se številnih zapisov in kritik iz vseh koncev sveta: odlične ocene in občudovanje. Jaz pa bi v tistem trenutku rada povedala še več.

M.R.

Krajevna skupnost Borovnica in vse družbenopolitične organizacije se iskreno zahvaljujemo za pomoč vsem neumornim reševalcem, ki so bili kot potniki na vlaku in so prvi priskočili na pomoč (Ladu Valenčiču, Janezu Japlju, Ludviku Gantarju, Bogu Žerjavu, Miodragu Jeremiču, Milanu Hrovatinu, Jožetu Kocmucu, Mileni Sučević, Hermanu Vratušu, Frljaku Hazimu in vsem ostalim neimenovanim), vsem reševalcem in zdravnikom ter osebju v bolnišnici kamor so prepeljali ponesrečence, uslužbencem UJV, železničarjem, gasilcem poklicne brigade iz Ljubljane, prostovoljnimi gasilci iz Jezera in Podpeči ter vsem ostalim, ki so na kakršenkoli način nesebično pomagali v tragični železniški nesreči 20. septembra v Preserju! Vsem še enkrat iskrena hvala!

Krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije iz Borovnice

Izražamo solidarnost manjšini na Koroškem

Ob tem, ko praznujemo naš praznik, se pionirji naše šole pridružujemo vsem delovnim ljudem in občanom občine ter širše domovine v obsodbi ravnanja avstrijske vlade zoper našo manjšino.

Pionirji in mladinci osnovne šole Ivana Cankarja zbrani na pionirski konferenci z ogorčenjem in nezadovoljstvom spremljamo dogodke v sosednji Avstriji. Nikakor se ne moremo in se ne bomo sprijaznili z dejstvom, da so naši rojaki na Koroškem zatirani, da nimajo tistih pravic, ki so določene z državno pogodbo, predvsem z njenim 7. členom. Metode, ki jih uporabljajo avstrijske oblasti, da bi zatrle duh slovenstva na Koroškem, so popolnoma enake tistim, ki so jih uporabljali nacisti v II. svetovni vojni. Če so Avstrijci že pozabili grozoto fašizma in nacizma, jih jugoslovanski narodi nismo in ne bomo.

Popolnoma se strinjamo z odločitvijo Koroških Slovencev, da nepravilno preštevanje manjšin bojkotirajo.

Mladi smo še, toda dovolj smo že slišali o zatiranju narodov in manjšin. Želimo, da bi med narodi vladalo bratstvo in sožitje, da ne bi bilo na svetu naroda, ki bi bil brez pravic, zato podpiramo naše rojake v njihovem pravilnem boju.

S tem izrekamo preko vas vso podporo našim manjšinam v Avstriji, vso podporo zveznemu sekretariatu za zunanje zadeve za izpolnitev z avstrijsko državno pogodbo prevzetih obveznosti.

Pionirji in mladinci osnovne šole Ivana Cankarja Vrhnika

„Komunisti OO ZKS Borovnica, se pridružujemo protestom vseh delovnih ljudi, narodov in narodnosti SFRJ, ob nepreklicni odločitvi avstrijske vlade, da na vsak način izvede štetje posebne vrste; štetje, ki je osredotočeno predvsem na ugotavljanje manjšin v sosednji Avstriji.

Naš protes je še bolj utemeljen, ker vlada v Avstriji ne upošteva in kot kaže ne namerava upoštevati 7. člen avstrijske državne pogodbe. Še več, oblasti v Avstriji niti ne poskušajo zaščititi manjšin na Koroškem in Gradiščanskem in ukrepati proti neofašističnim skupinam, ki že javno napadajo naše rojake in celo ogrožajo obstoj naših narodov v Avstriji.

Ogorčeni nad takšnim ravnanjem avstrijske vlade odločno protestiramo in izražamo našo solidarnost ter pripravljenost pomagati našim manjšinam na Koroškem!“

OO ZK Borovnica

ZAKAJ TAKO?

Letos, ko praznujemo stoletnico Cankarjevega rojstva, ko bolj ali manj obiskujemo kulturne prireditve, ki so v ta namen v občini organizirane, se prav gotovo marsikdo med nami praša, kdo so vsi ti neutrudni organizatorji, ki zadovoljujejo naše že tako minimalne kulturne potrebe.

Na žalost moramo ugotoviti, da so ti neumorni posamezniki le posamezniki, ki žrtvujejo ves svoj prosti čas, da bi nam, pasivnim kulturnim „potrošnikom“ pripravili urico ali dve kulture. Ob vsem tem pa si tako Kulturna skupnost občine Vrhnika kot tudi družbenopolitične organizacije že več let prizadevajo, da bi ustanovili organizacijo, ki je poklicana za združevanje vseh kulturnih društev, sekcij, skupin itd. ter za organizacijo našega kulturnega življenja. Mislimo na Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij občine Vrhnika, ki je kljub omenjenim prizadevanjem še danes nimamo. Kje je krivda? Na neutrudnih posameznikih gotovo ne! Krivca bi prav gotovo morali poiskati med tistimi, ki so iz subjektivnih, morda tudi objektivnih vzrokov branijo vsakršne osebnostne zadolžitve na tem področju, čeprav so po osebnih, strokovnih in moralnopolitičnih kvalitetah najprimernejši za opravljanje najodgovornejših funkcij v tej zvezi.

Menimo, da nam tudi Kino Vrhnika ob delovanju ZKPO ne bi uvrščal v nedeljske popoldnevne predstave mladinskih filmov z najbolj krvavo in vzgojno neprimerno vsebino, ter tako vzgajal osnovnošolsko mladino!

MILOŠ MAURI

Povečala se je mladinska teritorialna enota

Konec septembra se je lanskim mladinkam in mladincem, ki so se prostovoljno vključili v enote teritorialne obrambe, pridružilo nad dvajset novih pogumnih deklet in fantov. Po teoretičnem delu priprav in seznanjanju z osnovnimi vojaškimi veščinami jih je čakal za mnoge najtežji del preizkušnje – streljanje. Tudi tu so dekleta dokazala, da niso kar tako in so fante krepko prekosale.

Na svečani zaprisegi, ki so jo mladinci prostovoljci imeli po streljanju v Razorski dolini, so jih pozdravili tovariš Janez Učakar rez. polkovnik in komandant PS TO, predsednik skupščine občine tovariš Branko Stergar in predsednik OK ZSMS tovariš Rihard Beuerman.

T.H.

O delu občinskega sindikalnega sveta

Sredi septembra je vrhniški občinski sindikalni svet imel problemsko konferenco, sestavljeno po frontnem načelu, na kateri so delegati obravnavali zaključno poročilo o poteku in rezultatih javne razprave o osnutku Zakona o združenem delu. Uvodne misli je podal predsednik Občinskega sindikalnega sveta tovariš Otmar Jeršinovič in poudaril, da sta bila v javni razpravi poudarjena zlasti dva osnovna cilja da je potrebno doseči najširšo seznanjenost delavcev in vseh delovnih ljudi z osnutkom Zakona o združenem delu, vzpodbuditi čim množičnejše in kar najbolj organizirano obravnavanje osnutka in s tem v zvezi organizirano zbiranje pripomb in predlogov za spremembo in dopolnitev zakona. Drugi cilj pa je bil izdelati kar najbolj kritično oceno samoupravnih razmer v sleherni TOZD in v vseh drugih samoupravnih sredinah v luči predlaganih zakonskih rešitev ter te rešitve tudi preizkusiti v samoupravnih praksi, dogovoriti se, kako odpravljati pomanjkljivosti v dosežanjem uresničevanju ustavne vsebine družbenoekonomskih odnosov v združenem delu ter vse slabosti, ki so se do sedaj kazale v organiziranosti združenega dela in nedoslednosti pri uresničevanju neposrednega samoupravljanja in delegatskih odnosov.

V času javne razprave o osnutku Zakona o združenem delu so potekale v občini vzporedno še ostale akcije: obravnavanje in sprejemanje sistemskih zakonov, akcija za stabilizacijo gospodarskih in družbenih razmer, uresničevanje zakona o družbenem planiranju za obdobje 1976–80, akcija za usmerjeno izobraževanje, akcija posojila za ceste itd., ki so se neposredno povezovali z aktivnostjo v javni razpravi zakona o združenem delu tako, da se v rezultatih te javne razprave posredno vidijo tudi rezultati ostalih prizadevanj.

Za vsebinsko vodenje javne razprave Zakona o združenem delu je bil v občini imenovan 115 članski aktiv, ki so ga sestavljali iz vsake delovne organizacije in krajevne skupnosti po trije tovariši in vsak od njih je bil zadolžen, da v svoji sredini pojasni določeno poglavje iz osnutka zakona. Občinske družbenopolitične organizacije so organizirale seminar za te aktiviste, posebej pa še seminar za sekretarje OO ZK, izvršne organe KK SZDL in izvršne organe SIS. Izvršni organi osnovnih organizacij sindikata in KK SZDL so v svojih sredinah sklicale politični aktiv in na njem formirale 5 članski odbor za pripravo in vodenje javne razprave, ta pa je moral v sodelovanju s strokovnimi službami pripraviti kritično oceno o dosednji organiziranosti in samoupravnih razmerah, ki jo je politični aktiv nato verificiral in je bila prisotna pri obravnavi osnutka zakona.

Iz podatkov, ki jih je do sedaj zbral Občinski sindikalni svet je razvidno, da so bile te priprave v večini primerov zelo dobre in tudi razprava sama poglobljena, saj ta ni bila opravljena v nekaj urah kot gola razlaga osnutka zakona. Zgo-

dilo se je, da so delavci razpravo prekinili tam, kjer še ni bila izdelana ocena razmer in stanja. Kmetijska zadruga Vrhnik je z lastnimi kadri in z dobro pripravljeno oceno o razmerah v zadrugi pripravila obravnavo osnutka zakona tudi za kmete kooperante po krajevnih skupnostih.

Seveda pa moramo kljub pohvali večini opomniti tiste sredine, ki se niso dovolj prizadevale, da bi javno razpravo čim bolj pripravile in realizirale. Sem sodijo zlasti manjši dislocirani obrati, nekatere zelo majhne delovne organizacije na območju občine in pa nekatere manjše krajevne skupnosti.

Obravnavo osnutka zakona je bila v občini izpeljana v 32 delovnih organizacijah, kjer je skupna udeležba znašala nekaj nad 75 %, najslabša je bila v krajevnih skupnostih z le 4,3 % udeležbo, pri kmetih kooperantih pa je ta znašala 70 %. Osnutek zakona so obravnavali tudi vsi zbori občinske skupščine in v dogovoru z medobčinskim svetom ZK ljubljanske regije v LIKO Vrhnik na nivoju političnega aktiva celotne delovne organizacije.

Pomembnejše ugotovitve iz razprave ob osnutku so naslednje: v Industriji usnja Vrhnik in v LIKO ponovno ugotavljajo, da imajo realne možnosti, da iz sedanjih temeljnih organizacij združenega dela organizirajo več temeljnih organizacij. Tudi v obratu ŽITO Vrhnik so se pri obravnavi osnutka zakona odločili, da se organizirajo v samostojno temeljno organizacijo združenega dela. V delovnih organizacijah tudi ugotavljajo, da so planiranje, združevanje dela in sredstev, menjava dela, skupno ustvarjanje in delitev dohodka po vložnem delu področja, ki povzročajo največ težav in so tudi v samoupravnih aktih najslabše opredeljene.

Stabilizacijski programi, ki so bili izdelani, so v začetku dajali dobre rezultate, vendar bo potrebno nanje zopet spomniti.

Tudi planiranje še ni povsod spoznano kot nujen element razvoja, povezovanja interesov, socialne varnosti, stabilizacije, družbene delitve dohodka, odgovornosti, temveč le kot nekaj administrativni akt. Ugotavljanje dohodka in vodenje knjigovodstva v TOZD je v večini primerov pravilno, slaba pa je precej slaba v dislociranih obratih, ki niso organizirani kot TOZD.

Prav tako še ni povsod razvita svobodna menjava dela med delavci v skupnih službah in delavci v TOZD. V večini primerov je ta odnos urejen po predračunskem ključu ali na podlagi stroškov neodvisno od rezultatov delavcev teh služb. To je posledica tega, ker še niso razviti kriteriji za vrednotenje dela teh služb.

Problematika na zborskih delavcev se vse prevečkrat ponavlja. Ti se še vedno sklicujejo prepogosto ne da bi delavci prejeli ustrezna gradiva.

Kot pozitivna oblika samoupravljanja delavcev se vedno bolj uveljavljajo delovne skupine. Ta oblika samoupravljanja se je povsod pokazala kot izredno uspešna.

Delovanje delegacij v družbenopolitičnih skupnostih in v SIS se v večini primerov ocenjuje kot pozitivno in te se redno sestajajo, slabše je le z delegacijami za SIS. Za vse pa še vedno velja, da so premalo povezane z bazo. Ta problem je še zlasti pereč povsod tam, kjer se delegacije povezujejo v konferenco delegacij.

Opozoriti pa moramo tudi na dejstvo, da so v samoupravnih aktih še vedno premalo poudarjene pravice in dolžnosti delegacij in delegatov, pravice in dolžnosti samoupravne delavske kontrole itd.

Poleg poročila o poteku javne razprave osnutka Zakona o združenem delu v občini so člani na konferenci pregledali tudi poročilo o polletnem gospodarjenju v občini in osnutek družbenega plana razvoja občine. Na koncu so sprejeli naslednje zaključke:

Na koncu problemske konference so bili sprejeti sklepi, med katerimi so najpomembnejši naslednji, da je razprava o osnutku zakona o združenem delu bila uspešna in je dosegla svoj namen, saj so bili v razpravo vključeni vsi delovni ljudje in občani; da mora Občinski svet še naprej spremljati proces dajanja predlogov v analizi samoupravnih razmer posameznih delovnih organizacij; v krajevnih skupnostih kjer še niso obravnavali razmer v luči osnutka zakona je treba to povezati v razpravah z drugimi dokumenti in povsod tam, kjer je bila akcija le formalno oziroma polovično opravljena, morajo vse družbenopolitične organizacije sodelovati pri realizaciji razprave o osnutku zakona.

Prisotni so poslali Republiške mu sindikalnemu svetu protestno pismo, v katerem so ostro obsodili ravnanje avstrijske vlade z našima manjšinama na Koroškem in Gradiščanskem.

Na koncu pa so delegati občinskega sindikalnega sveta imenovali novega sekretarja Občinskega sindikalnega sveta tovariša Jožeta Sojerja.

Tanja Hrovatin

Ljudska obramba in družbena samozaščita

Konec septembra 1976 je Skupščina SR Slovenije sprejela zakon o ljudski obrambi in razveljavila dosednji zakon o splošnem ljudskem odporu iz leta 1971.

V zakonu o ljudski obrambi, ki bo stopil v veljavo oktobra 1976 so zapisane tudi nove pravice, dolžnosti in odgovornosti krajevnih skupnosti na področju ljudske obrambe.

Znano je, da so krajevne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: KS) po ustavi eden od temeljnih nosilcev samoupravnega življenja in mimo organizacij združenega dela ter samoupravnih interesnih skupnosti prostor, kjer naj se uresničujejo osnovne potrebe in interesi delovnih ljudi ter obsegov, v KS delovni ljudje in občani lahko najneposredneje in najkonkretnije oblikujejo politiko na področju ljudske obrambe in določajo nosilce obrambnih priprav ter izvajalce splošnega ljudskega odpora v vojni.

V zakonu je poudarjena načrtovitost obrambnih priprav, ki morajo biti v sleherni krajevni skupnosti stalne in sestavni del redne dejavnosti, nosilci pa so delovni ljudje in občani, ki se pripravljajo za boj, delo in življenje v vojnih razmerah. KS imajo zakonsko dolžnost, da skrbijo za obrambne priprave in so odgovorne za stanje na področju ljudske obrambe.

Pravice in dolžnosti na področju ljudske obrambe bodo morale urediti vse naše KS (občine Vrhnik ima 13 KS) s svojimi statuti in drugimi samoupravnimi splošnimi akti, v skladu z omenjenim zakonom. KS bodo odslej lahko ustanovljale svoje „enote“ teritorialne obrambe v skladu z obrambnim načrtom občine. Po zakonu o ljudski obrambi delavni ljudje in občani KS ob neposredni vojni nevarnosti opravljajo ukrepe za pripravljenost, v vojni pa organizirajo in vodijo splošni ljudski odpor ter skrbijo, da se v oboroženi boj in druge oblike odpora ter v izvajanje drugih nalog splošne ljudske obrambe vključijo vse zmožljivosti KS. V KS je za ljudsko obrambo odgovoren svet KS, ki za izvajanje obrambnih priprav imenuje odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. V KS sta področji ljudske obrambe in družbene samozaščite združeni tako, da ima-

ta skupni organ, to je odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Razlogi za povezovanje obeh področij in skupni organ so zlasti obravnavo podobnih področij na enem samem mestu.

V vaseh, naseljih, soseskah ali ulicah opravljajo naloge s področja ljudske obrambe vaški oziroma ulični odbori, podobori in komisije, ki jih bodo imenovali odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito KS (to velja predvsem za KS Vrhnik in KS Borovnica). V odbore za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito KS bodo delegirali svoje predstavnike krajevne organizacije ZK, SZDL, ZSMS, ZZB NOV in ZRVS. Po položaju pa bodo člani odbora še načelnik narodne zaščite, komandant teritorialne obrambe KS, če bo v skladu z zakonom imenovan in poveljnik štaba za civilno zaščito KS.

Ob neposredni vojni nevarnosti in v vojni bodo vodili splošni ljudski odpor sveti KS, ki bodo odločali tudi o vseh zadevah iz pristojnosti drugih organov KS, če se le ti ne bi mogli sestati. Zelo pomembna je zakonska določba, da morajo biti v obrambne priprave KS vključene vse temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, druge samoupravne organizacije in skupnosti ter družbeno-politične in družbene organizacije z območja KS. Dokler KS ne bo ustanovila odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito bodo opravljali naloge s področja ljudske obrambe sveti KS. Pomembna naloga odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito KS je področje družbene samozaščite, ki je opredeljena v zakonu o družbeni samozaščiti, varnosti in notranjih zadevah, ki ga je sprejela Skupščina SR Slovenije tudi 29.9.1976.

Sveti KS in krajevne družbeno-politične organizacije morajo že jutri pristopiti k oblikovanju aktov, programov in seveda odbora za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in ne bi smeli čakati zadnjega (skrajnega) zakonskega roka.

Na koncu je tudi treba povedati, da vsebuje zakon stroge kazenske sankcije za vse, ki bodo delali v nasprotju z njegovimi določbami. DEBELJAK DRAGO

71. seja IS

Težišče obravnave Izvršnega sveta na njegovi zadnji seji je bilo posvečeno obravnavi stanovanjske problematike občine Vrhnik.

Člani Izvršnega sveta so skupaj s predstavniki stanovanjske skupnosti obravnavali Pravilnik o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu ter prednostno listo. Imeli so več kritičnih pripomb in sprejeli so sklep, da bodo priporočili Izvršnemu odboru stanovanjske skupnosti naj prične postopek za dopolnitev pravilnikov. Poudarili so, da mora stanovanjska skupnost razmisliti tudi o naraščajočih potrebah po kadrovske stanovanjih v občini.

Kadrovske izpopolnitve v IS

Izvršni svet skupščine občine Vrhnik je dalj časa deloval v kadrovske slabih razmerah, ki pa kljub sedanjim izpopolnitvam še vedno niso rešene. Zato so delegati vseh treh zborov na zadnji seji v septembru, na predlog mandatarja in predsednika Izvršnega sveta ing. Marjana Kermavnerja, ob soglasju koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL razrešili tovarišico Heleno Pelanovo, ki je zapustila občinsko upravo in je na novem delovnem mestu in na

lastno željo tudi tovariša Krsta Aleksiča ter imenovala nove člane.

Novi člani Izvršnega sveta so: tovariš Cicmil Obrad, ki je zadolžen za področje SLO in družbene samozaščite, tovariš Miloš Rijavec za področje notranjih zadev in tovariš Franc Žužek za področje splošnih zadev in družbenih služb.

Vsem novim članom in okrepljenemu Izvršnemu svetu pri njegovem nadaljnjem delu želimo velike uspehe!

Srečanje v Podlipi

Spet je bila Podlipa vsa lepa in praznična, ko je pričakovala sorojake, ki so se odselili v druge kraje in se še vedno radi vračajo domov v svoj rojstni kraj. Prvo soboto v avgustu ob 19. uri so se zbrali odseljenci iz vasi Podlipa in Smrečje na že tradicionalnem srečanju, vendar še nikoli do sedaj v tako velikem številu kot letos.

Organizator — Krajevna skupnost se je res potrudila, da je bilo srečanje prijetno. Za ples in zabavo so neutrudno igrali bratje Trček s svojim ansamblom, KUD Lipa pa je pod vodstvom Ivana Malovašiča izvedla kulturni program, za katerega so jih gostje nagradili z navdušenim aplavzom.

Odlična je bila tudi okrasitev prireditvenega prostora pred Gasilskim domom, za katero se moramo zahtevati zlasti tovarišu Pirmanu, ki je s svojimi domislicami izredno pripomogel k dobremu počutju vseh gostov.

Vaščani smo pristrčno pozdravili med nami našega sovaščana tovariša Bernarda Brenčiča, ki je prišel iz Avstralije na obisk v domovino. Prvič se je udeležil tega srečanja in upamo, da je odnesel lepe spomine v daljno Avstralijo na večer, ki ga je po 19 letih preživel med sovaščani.

Ta dan pa je v Podlipi povezan tudi s spominom na avgust leta 1942., ko je pogorela cela vas.

Vsem, ki so se srečanja udeležili ali pa ne, še enkrat: „Nasvidenje zopet drugo leto, ko bo spet naš in vaš praznik“!

JULKA FORTUNA

Krajevni praznik v Bevkah

29. avgusta so Bevčani svečano proslavili svoj krajevni praznik, posvečen spominu na 27. avgust 1942 leta.

Na slavnostni seji krajevnih skupnosti in vseh družbenopolitičnih organizacij, ki jo je vodil predsednik krajevnih skupnosti tovariš Milan Nartnik, so se spomnili vseh padlih domačinov in počastili njihov spomin z enominutnim mol-

kom. Skupščini občine Vrhnika so poslali pozdravno pismo, Občinski konferenci SZDL pa protestno pismo zoper ravnanje avstrijske vlade z našo manjšino na Koroškem.

Po slavnostni seji so gasilci in enota Civilne zaštite izvedli skupne vaje, sledilo pa je tovariško srečanje, ki ga je organiziralo gasilsko društvo in je trajalo pozno v noč.

Prizor iz skupne vaje enote CZ in gasilcev iz Bevk.

Slavnostno sejo je vodil predsednik KS Bevke

OPOZORILO!

Vse starše v Krajevni skupnosti Vrhnika prosimo, da ne puščajo otrok brez varstva na asfaltirane ceste in trge s kolesi, kotalkami in otroškimi gokardi. Nesreča se lahko zgodi vsak trenutek, ta pa ni boleča samo za starše ampak za celo našo skupnost!

KRAJEVNA
SKUPNOST
VRHNIKA

Kako dolgo še?

Zvedeli smo, da so v Krajevni skupnosti Zaplana medsebojna trenja in obračunavanja med vodilnimi družbenopolitičnimi delavci. Menimo, da ustvarjanje takih nezdravih razmer v neki krajevni skupnosti, ki šteje komaj nekaj nad 200 prebivalcev, vodi le v nazadovanje te krajevnih skupnosti, kaljenje medsebojnih odnosov, kar pa se že danes odraža v tem, da prebivalci te krajevnih skupnosti ne dosegajo tistih skupnih ciljev, katere so si zadali.

Občinske družbenopolitične organizacije, še zlasti pa Krajevna konferenca SZDL Zaplana, bodo morale v najkrajšem času pristopiti k reševanju nezdravih razmer in odigrati tisto vlogo, ki jo imajo po Ustavu in Statutu SZDL.

TANJA HROVATIN

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naših najdražjih, se zahvaljujemo Krajevni skupnosti Borovnica, družbenopolitičnim organizacijam, lovčcem, gasilcem in vsem ostalim, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč in nam olajšali bolečino.

Družine: Terner, Golc, Telban, Debevc, Bezeg, Svete, Kajnc, Rabič, Kovačič, Medja in Majer.

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega moža in očeta

SILVA DEBEVCA

se zahvaljujemo družbenopolitičnim organizacijam, KS Borovnica, gasilcem, ter vsem, ki so sodelovali v pogrebni slovesnosti in ga pospremili na njegovi poslednji poti.

Vsem iskrena hvala.

Družina Debevc

ZAHVALA

ob boleči, nenadni izgubi našega dragega

VILIJA ŠUŠTERŠIČA

upokojenega uslužbenca iz Loga 108 pri Brezovici se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje, vsem, ki so nam ustno ali pismeno izrazili sožalje in tistim, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti na Žalah v Ljubljani. Posebno zahvalo smo dolžni obema govornikoma, tovarišema Ludviku Rožniku in Hermanu Završniku.

Vsem še enkrat pristrčna hvala!

Žaluojača žena Albina v imenu sorodstva.

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi našega dragega moža, ateka, sina in brata

KANJC JOŽETA

se zahvaljujemo Krajevni skupnosti Borovnica, lovčcem, ribičem in gasilcem, ki so vložili svoj trud ter Jožeta pospremili, na njegovi zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem, ki so darovali cvetje in nam pomagali v tistih težkih trenutkih.

ŽALUJOČI NJEGOVI

ZAHVALA

V neizmerni žalosti in bolečini, ko nas je še tako mlad mnogo prezgodaj zapustil naš ljubljani sin in brat

PETER GOLC

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njegov spomin, se od njega poslovili, mu darovali toliko vencev in cvetja ter ga spremili k poslednjemu počitku. Pristrčna hvala KS Borovnica in ŽTP Postojna za organizacijo pogreba, govornikom za ganljive poslovilne besede. Osnovni šoli Borovnica, mladinski organizaciji, sošolkam in sošolcem, godbi, pevskemu zboru. Hvala ŽG Ljubljana, „Jugotehniki“ Ljubljana, IOOOS „Fenolit“ Borovnica in sodelavcem za vso pomoč.

Zahvaljujemo se tudi vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in prav vsem, ki ste ob nesreči sočustvovali z nami, nam izrazili ustno ali pismeno sožalje, nam kakorkoli pomagali, zlasti še družinam Lajh, Dobrovoljc in Petrovčič, ker so nam v najtežjih trenutkih stale ob strani ter nam s tem lajšale bolečine.

Neutolažljivi starši in sestra

MLADINSKA DELOVNA BRIGADA

Ivan Cankar v Kožbani

Med ostalimi pomembnimi jubileji, ki jih praznujemo letos, je prav gotovo tudi tridesetletnica mladinskih delovnih brigad, zato tudi ni naključje, da se je letos vrhniška mladina precej bolj angažirala na področju prostovoljnega dela.

Predsedstvo OK ZSMS je že spomladi sprejelo sklep, da je treba organizirati mladinsko delovno brigado in organizator te je bila prav OK ZSMS Vrhnika, ki je v okviru ljubljanske regije sodelovala na republiški akciji „Kožbana 76“ v severozahodnem delu Goriških brd. Brigado je sestavljalo preko 40 mladih brigadir in brigadirjev in več kot polovica jih je bila iz Vrhnik, ostali del pa so sestavljali mladinci iz Kočevja, Ribnice, Domžal in Logatca. Brigada se je še pred odhodom na delovno akcijo nekajkrat sestala in že na prvi brigadni konferenci je dobila ime po velikem Vrhničanu Ivanu Cankarju. Na teh sestankih so mladi izvolili svoje vodstvo in sprejeli program interesnih dejavnosti v brigadi.

Pokroviteljstvo nad brigado je sprejela IUUV, saj OK ZSMS v svojem letošnjem finančnem načrtu ni planirala sredstev za organiziranje brigade.

Brigada je odšla na delovišče 17. julija in na akciji ostala tri tedne. Naši brigadirji so se pri delu izredno izkazali, saj je brigada že v prvi dekadi presegla normo za 80 % in si s tem pridobila naziv „udarna brigada“. V drugi dekadi pa so brigadirji normo še višje presegli, saj je ob zaključku izmene ta presežek znašal 82 %. Prav tu, ko navajamo dosežene uspehe, pa moramo povedati tudi to, da so naši brigadirji delali v izredno težkih pogojih, saj so morali vsak dan prepešati od 3 do 4 kilometre preko hriba do delovišča in nazaj.

Tudi program interesnih dejavnosti v popoldanskem času je bil v celoti realiziran. Kulturna skupina je pripravila več izredno uspešnih tabornih ognjev s kulturnim programom in skeči. Redno je obratovala amaterska radijska postaja YU 3 C, ki so jo vodili trije aktivni vrhniški radioamaterji, člani Radio kluba YU 3 EIJ Vrhnik. Širom po svetu so radioamaterje obveščali o akciji in njenem namenu. Vsak večer je bila vzpostavljena tudi zveza z radijsko postajo na Vrhnik in brigadirji so se preko nje lahko pogovarjali s svojimi na Vrhnik.

Aktiven je bil tudi foto-klub, ki je združeval mlade navdušene fotoamaterje in poskrbel, da so brigadirji nesli s seboj domov fotografije, ki jih bodo po njihovih izjavah, spominjale na čudovite brigadirske dni.

Komisija za informacije je poskrbel, da sta izšli dve številki Biltena MDB „Ivan Cankar“ in še nekaj občasnih informativnih glasil. V popoldanskem času pa je poleg teh aktivnosti bilo še veliko športnih tekmovanj, družabnih iger, udarniških akcij, realiziran pa je bil tudi kompleten program družbenopolitičnega izobraževanja, ki ga je organizirala Delavska univerza iz Nove Gorice.

Vso to aktivnost pa je še popestrila udarniška akcija mladincev iz Vrhnik, ki je obiskala delovišče 31. julija, katero sta organizirali OO ZSMS Vrhnika in OO ZSMS IUUV. Brigadirji so po končani udarniški akciji seznanili mladince o življenju v brigadi in o samoupravljanju v njej. Pripravili so jim tudi kulturni program, ki pa je zaradi slabega vremena odpadel. Tudi na tej akciji so se mladinci dobro odrezali, saj je bila norma tudi to pot visoko presežena. Žal pa sta se akcije udeležila le dva brigadirja—veterana, čeprav so prvotno načrtovali, da se bo te akcije udeležilo več starejših, izkušenih brigadirjev.

Po prihodu v Kožbano so člani ZKS organizirali svoj aktiv ZK, ki je kritično ocenjeval delo ter dajal pobude in napotke za še boljše delo, tako na delovišču kot tudi v brigadirskem naselju. Ob koncu izmene je aktiv najboljši brigadirje predlagal za sprejem v članstvo ZK.

Takole je bilo okrašeno pročelje hiše, kjer so bivali naši brigadirji

Ko so ob koncu izmene brigadirji pregledali svoje delo so skupaj z vodstvom ugotovili, da je brigada dosegla popoln uspeh in zanj dobila vsa možna priznanja, ki jih brigada na akciji lahko dobi. Tako je bila brigada dvakrat udarna, dvakrat izredno udarna, prejela je priznanje za družbene dejavnosti, brigadirji pa so najbolj ponosni na trak Briško-beneškega odreda, ki se podeljuje kot največje priznanje. Enajst brigadirjev se je vrnilo domov z udarniško značko, deset pa jih je prejelo pohvale komandanta akcije.

Slovo je bilo težko, tu in tam je kanila celo solza. Toda brigadirji so si obljubili, da se naslednje leto zopet vidijo in razšli so se v prepričanju, da geslo akcije „Mi gradimo vodovod, vodovod gradi nas“ popolno drži!

R.B. in V.J.

MLADINSKA ORGANIZACIJA V NAŠI OBČINI SE JE INTENZIVNO PRAVLJALA NA PROGRAMSKO IN VOLILNO KONFERENCO, KI JE BILA V PRVI POLOVICI OKTOBRA. SKORO VSE OSNOVNE ORGANIZACIJE SO IZVOLILE NOVA ALI PA POTRDLILA DOSEDANJA VODSTVA. ŽELIMO, DA BI TUDI V TISTIH SREDINAH, KJER MLADI ŠE NISO IZVEDLI PROGRAMSKIH KONFERENC, TO POMEMBNO NALOGO ČIM PREJE OPRAVILI!

Brigadirji so z velikim zanimanjem spremljali delo amaterske radijske postaje YU 3C, ki je vsak dan pošiljala širom po svetu vesti o delu brigade „Ivana Cankarja“

VRHIKA BO SLAVILA

V Cankarjevem domu na Vrhnik, v isti dvorani, kot je bila letos Cankarjeva proslava, bo 20. novembra spet velika prireditev. Ob 30. letnici mladinskih delovnih brigad bo namreč v omenjeni dvorani srečanje starih brigadir in brigadirjev, ki so v povojnem obdobju sodelovali na številnih delovnih akcijah širom po naši domovini. Ob tej priliki bo pester kulturni program, najbolj zaslužnim brigadirkam in brigadirjem pa bodo podelili medalje in diplome.

Vrhnik je dala veliko brigadirjev, saj je iz Vrhnik odšlo na delo v brigade preko 350 mladink in mladincev. Mnogi se od takrat morda niso več videli in srečali; letos je priložnost, da se ponovno srečajo in obude lepe spomine na tiste dni, ko so gradili porušeno domovino.

Na proslavo bodo povabili tudi predstavnike iz najvišjih republiških organov in predstavnike iz drugih občin.

Proslavo organizira in vodi Občinska konferenca ZSMS Vrhnika ob pomoči in podpori vseh družbeno-političnih organizacij in starih aktivistov.

Organizatorji upajo in žele, da se na proslavi v Cankarjevem domu zbere čim več mladih, prijateljev mladine in vseh, ki jim je pri srcu napredek mladega rodu in razcvet naše domovine.

Oči so žarele takrat, ko so dlani prekrivali žulji; naj žarijo tudi sedaj, ko bo iz grl in src zopet privrela stara in vedno lepa brigadirska pesem. Čeprav so se že marsikatera ramena upognila pod težo let, naj v srcih utripa pomlad, pomlad, ki jo bo spet pričarala pesem — stalna spremljevalka brigadirjev. Odmevala je povsod, kjerkoli so zazvenele brigadirske lopate in krampi. Človek je toliko star, kolikor se počuti. In 20. novembra se bodo v Cankarjevem domu, ko bodo oživel spomini, prav gotovo vsi počutili mlade!

IVAN MALAVAŠIČ

OBVESTILO

Prosimo vse nekdanje brigadirke in brigadirje, ki so sodelovali v povojnih akcijah mladine, da se zglase na OK ZSMS Vrhnika (Tržaška cesta — Stari dom JLA) in da prinesejo s seboj katerikoli brigadirski dokument.

Prijava in dokumenti so nam potrebni zaradi organiziranja proslave in podelitve priznanj ob 30. letnici mladinskih delovnih brigad.

**OBČINSKA KONFERENCA
ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE**

„Mi gradimo vodovod, vodovod gradi nas“, so dejali naši brigadirji in se po končanem delu takole postavili pred objekt.

PRIPRAVA ZA REBLENJE STOU- LNOŠTI EL TOVA	PREBIVA LOI DE RIJE	ŠLOV SHVAR (ALBERT)	MOGOČNI TURŠKI VHADAR	MORSKA ŽIVAL	KALIJ	SPIŠ	NEKDANJI PREDS ŠLOV. SI- NDIKATOR (TONE)	RAČUN	OSVAR KOVACIK	NE STARI	MISEL	ROJAN PRI NA- HODU	VRSTA KISLINE
ROMAN NANA TAVČAR- JA													
PRIMOD V GOSTE					ALICATOR SMUČAR AVČER								
RUSKI PESNIK (KIMAIL)									VELIKAT LIST				
PRIPRAVA ZA TRKANJE						VRSTA OPICE GRSVA ERVA							
ANTON CVER		MEGOČNI ROJSTNIK VRH NAD PEBERNIK								AMICA NAČET- KOST			
ČAS DREZ KUNE				RAŠTINA REPINEČ TELESNE ŽELE				LOJZE SLAK LASTNIKI RANČEV			JANEZ NOVAK MORALA		
R. CRKA ABEČE- DE		ICUALKA GADNED ARISTOTE LOV LOV- STNIKAR											ATLETSKI KLUB
ITALIJAN PLEMIS- LA DRUŽ									STON TOVAR ANTON ASKERČ				AMPER PILKA BAVA ŽULA
VISOK GORSKI VRH					SOKRA- TOV TOŽNIK	TONE OBLAK IVAN TAVČAR							
RAČU- NARNA													
JAZ LATIN- SKO)				OSNOVNA MEHA IT. KAMI ONI					JAP. SVE- TO MESTO RAŠIST SMITH				
ČREDNA KUBIČ PARV								... DE JENE- IRO					KAREL LESKONIC TITAN
SAHOTA PUŠČAN- NIK								MORSKI OLAK					
MAK- PESNIK (KOSTA)						SESTAVIL JOŽE J. PETELIN		NAZORJE VA PES- NISKA ŽBIRKA					

Po stopinjah šolske kronike

Nadaljevanje iz prejšnje številke

Tedanje oblasti so se zbale delavske organiziranosti, zato so Svobodo razpustile. Nekaj članov je bilo tedaj tudi aretiranih.

Vendar delavci niso popustili. Leta 1939 so ustanovili novo društvo **Vzajemnost**. Spet so igrali. Najbolj je uspela Cankarjeva drama **Hlapci**. Nad Evropo so se začeli zgirjati črni oblaki. Začela se je **II. svetovna vojna**, ki tudi nam ni prizanesla. V aprilu 1941. leta so si Italijani, Nemci in Madžari razdelili Slovenijo.

Borovnico so zasedli Italijani. Prvi italijanski vojaki so prišli v Borovnico 13.4.1941, 25.4. pa so prišli v večjem številu. **Zasedli so šolsko poslopje, ki je bilo poškodovano od razstreliva viadukta.**

Tisto šolsko leto v šolskem poslopiju ni bilo več pouka. Učencem so izdali predčasno spričevala na italijansko-slovenskih tiskovinah po novih predpisih.

Pouk se je po mesecu dni nadaljeval v kegljišču gostilne Mavec, toda samo za učence 1. razreda in za tiste, ki so nameravali vstopiti v srednjo šolo.

V juniju so okupatorji zamenjali denar, dinarje za lire v razmerju 100:38. Slabo za tiste, ki so imeli denar, bolje za tiste, ki so odplačevali dolgeve.

Šolsko leto 1941/42 je bilo še bolj težavno. Vršile so se množične aretacije. Zaprli so tudi učitelja Miklavčiča in ga z drugimi šestnajstimi nedolžnimi žrtvami 10.3.1942 ustrelili v Gramozni jami za ljubljanskimi Žalami.

To šolsko leto se je tudi predčasno končalo. Že 8.5.1942 so bi-

la otrokom izdana predčasna spričevala. V tem šolskem letu so zaprli tudi šolskega upravitelja Tavčar Ljudevita in ga odpeljali v internacijo.

V prvem letu vojne je bila ustanovljena tudi **podružnična šola na Pokojišču**. Otvoritev in začetek šolskega pouka je bil 24.11.1941. šola je obiskovalo 48 učencev (24 dečkov in 24 deklic).

Že prihodnje šolsko leto pa na Pokojišču ni bilo več šole, ker so Italijani požgali vse hiše na Pokojiški planoti, prebivalce zaprli ali preselili. Nekaj so jih tudi pobili, nekateri pa so odšli v partizane.

Tudi šolsko leto 1942/43 se je pozno pričelo, šele 3.11., končalo pa se 17.7.1943.

V šolski stavbi so bili v pritličju še vedno Italijani, v I. nadstropju pa se je vršil pouk.

Vojaki so uničili mnogo šolskega inventarja, poškodovali stranišča, vodovodno napeljavo, peči, okna. Raznesli so tudi mnogo knjig in učil ter vrtno orodje.

Tretje vojno leto 1943/44 se je začelo še bolj pozno in sicer šele 3.12.1943 in se je končalo 40.6.1944.

Zadnje vojno šolsko leto 1944/45 se pouk v šolskem poslopiju sploh ni mogel pričeti, ker je bila v avgustu, septembru in tudi še v decembru 1944. Borovnica večkrat bombardirana. Angleži in Amerikanci so za vsako ceno hoteli razrušiti popravljeni viadukt. Ob bombardiranju je utrpela večjo ali manjšo škodo vsaka hiša v Borovnici, prav tako šolsko poslopje.

Prvi razred je začel s poukom 12.1.1945, ostali razredi pa so imeli pouk po vaseh. Brežani po-

sebej, Dolani posebej, Borovničani pa so s svojimi učiteljicami hodili vsak dan v Kote, kjer se je pouk vršil v Brezovici in Niževcu.

Ker se v Borovnici to šolsko leto pouk ni mogel vršiti, se je s premetitvami razšel tudi velik del učiteljskega zbora. V Borovnici sta ostali izpred vojnih let le še Chladek Marija in Pirnat Emilija. Od tistih, ki so na šolo prišli med vojno, pa so ostali še Košuta Hela, Debevec Roza, Dmole Izidor in Semolič Julija.

Hudo in naporno šolsko leto se je končalo že v svobodi, 20.5.1945 so se vsi šolarji spet učili v pravi šoli, katere vodstvo je takrat prevzela učiteljica Hela Košutova, ki je v šolsko kroniko skrbno vnesla vse pomembne dogodke o šoli, še bolj pa o razmerah v kraju za celotno obdobje štirih vojnih let. Opisala je tudi prihod osvoboditeljev v Borovnico.

Potem je dolgo vrsto let prizadevno in uspešno vodila šolo. Skupaj z drugimi sodelavci je uspela ustvariti temelje za sodobno vzgojno učno ustanovo, ki s posluhom in odgovornostjo opravlja svoje delo. **Šola je bila leta 1945 potrebna velikih popravil**, zato se je prvo šolsko leto v svobodi pričelo šele 15.10.1945 končalo pa se je 30.6.1946. Po štirih letih so imeli naši otroci spet redno pouk. Kljub pomanjkanju obleke in obutve so tudi v zimskih mesecih redno prihajali v šolo. Na šoli se je ustanovila pionirska organizacija, ki je vneto opisovala svoje življenje in delo v Stenčasu (stenski časopis).

Pomlad RK je nadaljeval s svojim delom, začetim še v predvojnem času.

Mladina je bila združena v mladinski organizaciji (ZMS). Z velikim poletom in delavno vneto so vsak prosti čas porabili za udarniško delo za obnovo naše vasi. Radi pa so prirejali tudi razne mitinge. Za drugo kulturno udejstvovanje takoj po vojni ni bilo nobenega prostora in nobenega odra.

Oba domova (Prosvetni in Sokolski) sta bila povsem neuporabna. (Med vojno je bil v enem izmed njih konjski hlev.)

Z udarniškim delom so kmalu toliko uredili dvorano bivšega Sokolskega doma, da so dobili prostor za skupne prireditve.

Prve mitinge je prirejela vojska, kmalu pa je že nastopala naša mladina in si dajala duška v svoji sreči. Čeprav so bili prvi mitingi slabo pripravljeni, na hitro naučeni, so vseeno vzbujali med ljudmi veliko zanimanje. Dvorana je bila vedno nabito polna. Že v prvi sezoni so zaigrali tudi pet premier. Nastopali so še pevski zbori, mladinci in šolska mladina.

Vse igre so imele velik uspeh. Večkrat so jih morali ponoviti, tudi gostovali so z njimi.

Tako je ob vsesplošnem pomanjkanju a veliki delovni vnemi potekal čas prvega desetletja v novi Jugoslaviji.

Z obnovljeno in na novo zgrajeno industrijo se je dvignila življenjska raven.

V novem lesnem kombinatu LIKO in kemični tovarni FENOLIT, ki se sedaj imenuje DONIT, je dobilo zaposlitev mnogo delovne sile, predvsem ženske. V Borovnici je začelo prihajati in še prihaja mnogo delavcev tudi iz drugih jugoslovanskih republik, predvsem iz Bosne. Življenje se je razmahnilo, normaliziralo.

Mnogoštevilna gradnja eno in dvostanovanjskih hiš z ličnimi vrtovi je Borovnici povsem spremenila lice.

Danes je Borovnica že velika moderna vas. Z drugimi kraji jo povezuje železnica in avtobusni promet. Po asfaltnih cestah brzi neprestano mnogo tovornih in osebnih avtomobilov, kar dokazuje, da Borovničani veliko delajo in temu primerno tudi zaslužijo. Skrbni so, varčni, delavni. Ker je našo družbo in gospodarstvo zajel nesluteni razvoj in napredek, se tudi osnovna šola v Borovnici vključuje v splošno družbeno prizadevanje za novo usmeritev in sodobne metode vzgojnega in učnega procesa.

Odnosi med učitelji in učenci so vedno bolj odprti in humani. Učenci organizirani v razrednih in šolskih skupnostih, imajo pravico izreči svoje mnenje in v nekaterih zadevah tudi soodločati.

S takim načinom vzgoje se krepí čut za kritičnost, za odgovornost ter pogum izreči na pravem mestu, ob pravem času, pravo besedo.

Oblike dela — proučevanja so se od predvojnih let povsem spremenile. Tudi v šole je prodrila tehnika, ki z mnogimi avdiovizuelnimi sredstvi pogloblja in pestri pouk.

V knjižnici odprtega tipa je že skoro 10.000 knjig. Učenci pridno segajo po knjigah in v vseh razredih vsako leto tekmujejo za Cankarjevo bralno značko.

Zelo pestro in mnogoštevilno je tudi drugo izvenšolsko delovanje. Učenci pod vodstvom svojih mentorjev pojejo, rišejo, dopisujejo, izdajajo šolsko glasilo Coklarček, recitirajo, igrajo na tamburice, ša-

hirajo, pletejo, kvačkajo ter tekmujejo še na špornih in prometno-vzgojnih tekmovanjih. Omeniti moramo še uspešno tekmovanje matematikov in Vesele šole.

Šola se trudi, da mladim generacijam poleg splošnega znanja posreduje tudi temeljito poznavanje novo nastajajočih samoupravnih, socialističnih, družbenih odnosov in načine njihovega uveljavljanja v vsakodnevni praksi.

Šola je postala tako tudi šola, ki sooblikuje naše bodoče samoupravitelje. Pripravlja mlade rodove, da bodo lahko nadaljevali preobrazbo naše družbe, katere korenita sprememba se je začela z narodno osvobodilnim bojem.

Torej šola pripravlja mlade ljudi za naloge današnjega, kakor tudi jutrišnjega dne.

Tako lahko razvidite, da se je šola tekom sto let zelo razvila in napredovala.

Danes je naša šola moderna ustanova, cela majhna tovarna. Poleg rednega pouka ostaja kar 100 učencev tudi v šolskem varstvu. V štirih oddelkih podaljšanega bivanja se pripravljajo za pouk tistega ali naslednjega dne. V prostem času pa se s tovariši razvedrijo na šolskem igrišču.

Z vse te učence in še za nekaj drugih, ki doma nimajo urejene prehrane, pripravljajo v šolski kuhinji vsak dan 140 kosil in 450 malic.

Pred vstopom v šolo imajo otroci že nekaj let več mesecev male šole, ki jih ob igri pripravlja za resno šolsko delo.

Pri šoli je tudi vrtec. V dveh oddelkih je 50 otrok, starih od 3 do 7 let. Že ob koncu tega leta pa bomo odprli še tretji oddelek, ki bi lahko sprejel v varstvo še 20 otrok.

Na koncu naj vsem prizadevanjem in ciljem, ki jih zasleduje današnja šola, izrečem še svoje želje.

Želim, da bi bil iz vseh naših šol za zmeraj odpravljen sivi formalizem, da bi bili odnosi vselej preprosto odprti, vendar spoštljivi, da bi v mladini bilo veliko volje do študija in zlahtne intelektualne radovednosti, tiste mlade, ne čisto šolske, da bi bilo pri pouku kar se da malo garaškega zapomnevanja po okusu stare šole.

Želim vsem generacijam, da bi jim čas šolanja pomenil najlepše obdobje življenja.

Marija Dretnik, učiteljica osnovne šole Borovnica

JESEN

Jesen je čudovito lepa, skrivnosti polna in lepota, če letna dobra se obeta, dovolj za zimo bo dobrot.

Kmetič se pred hišo smeje, dež zdaj sušo mu blaži, v sadovnjaku drevje šteje, dovolj bo slinje za vse dni.

V gozdu zdaj se vse spreminja, listje zlato rumeni, dehteče resje breg pogrinja, kot pravljica se to nam zdi.

Lastovka nemirno leta, na jug si ona zaželi, težko bo zapustila kmeta, a čas je že, da odleti.

ŽENKO ANTON

Pohod mladinske enote

Na Vrhniki imamo že nekaj let svojo mladinsko pohodno enoto, ki je dobila ime po Dolomitskem odredu, ki se je med NOB veliko zadrževala tudi na teritoriju naše občine in s katerim želijo mladi obujati in ohranjati tradicije naše revolucije.

Mladinska pohodna enota pa je bila ustanovljena tudi zato, da bi se na ta način kar največ mladih vključilo v priprave na splošno ljudsko obrambo.

18. in 19. septembra je pohodna enota odšla na pohod v kraje, kjer se je med NOB gibal Dolomitski odred. Prvi dan je enota prehodila pot od Vrhnike do Žiri, kjer so mladinci tudi prespali. Takoj, ko so prišli v ta kraj, so mladi navezali stik s krajevno organizacijo ZSMS. Tamkajšnji mladinci so jim pripravili tovariško srečanje in družabni večer v Domu na Goropekah. V prijetnem vzdušju so izmenjali izkušnje, se pogovorili o problemih organizacije mladih, mladinci iz Žiri pa so obljubili, da bodo oni formirali mladinsko pohodno enoto in ob prvi priliki vrnili tovrsten obisk našim mladincem.

Komisar vrhniške enote je še pred tem predaval pohodnikom o pomenu, kakršnega ima takšna oblika mladinske dejavnosti v pripravah na splošno ljudsko obrambo.

Drugi dan je 32 mladincev, ki so bili razdeljeni v tri čete — vrhniško, borovniško in logaško — odšlo iz Žiri v Šentjošt, Horjul in nato proti Vrhniki.

Pohod je bil dolg 65 kilometrov in kljub utrujenosti in žuljem so bili pohodniki zadovoljni in želja vseh je, da se jim ob podobnih pohodih v prihodnje pridružijo tudi pripadniki JLA, še zlasti pa borci Dolomitskega odreda, ki bi jim s svojimi spomini na tiste težke dni še popestrili takšen pohod.

T.H.

Korak res ni pravi vojaški. Ampak po 65 prehojenih kilometrih to sploh ni važno.

Bili smo na Tolminskem

Osnovna organizacija sindikata FENOLIT Borovnica ima formirane komisije, katerih naloga je skrbeti za čim uspešnejše izvajanje in uresničevanje nalog, začrtanih ciljev in programov. Tako imamo med drugim formirano tudi komisijo za družabno življenje. Med kopico nalog, ki jih opravlja ta komisija, je tudi organizacija izletov za člane kolektiva.

„Kaj ko bi obiskali Tolmince?“ smo rekli člani komisije. In rečeno, storjeno! Na oglasnih deksh v tovarni je viselo vabilo: „... organizira enodnevni izlet na Tolminsko. Za spremembo pridite tokrat v delovnih oblekah, ne pozabite na škornje in hrano za en dan!“

Sobota, 16. oktober. Petdeset sedežni avtobus hitro nabira kilometre proti Tolminu. Običajnega izletniškega razpoloženja ni. „Nekam malo nas je! Kje so vsi ostali prijavitelji?“ sprašuje nekdo. „Ali so se ustrašili dežja ali...?“

Kratek postanek v Tolminu in posvet s štabom Civilne zaščite. „Odpeljite se v vas Podbela, tam boste tudi dobili navodila za delo. Čakajo vas in hvala ker ste prišli“, nam je še rekel dežurni v štabu civilne zaščite.

Podbela — vasica brez tipične primorske hiše. Samo ena bo ostala pod spomeniškim varstvom. Kam so izginile ostale?

Ni več časa za premišljevanje, kajti že prihaja vodja gradbišča. „Tovariši! Ena skupina bo pomagala postaviti barake, da bomo iz garaže lahko preselili družino in ostale stvari, ker je ta odrejena za rušenje. Druga skupina bo pomagala pri selitvi, ostali pa pri demontiranju te sosednje barake!“

Tako se je začelo! Kaj in koliko smo tisti dan naredili oziroma koliko smo lahko pomagali ne vemo. Tako neopazno kot smo prišli v vrvež kamionov in drugih strojev, tako neopazno smo tudi proti ve-

čeru vas zapustili. Nihče ni klical za nami hvala vam, tudi mahali nam niso, toda njihovi obrazi z ustnicami, ki so nakazovale rahel nasmešek, so nam izkazali zahvale za opravljeno delo, pa morda samo za tiste tri, štiri morda nekaj več košev krompirja, ki so pomagale kopati naše tovarišice.

Mi pa smo odšli zadovoljni z občutkom, da smo opravili veliko delo, čeprav se zavedamo, da je bilo to ob tolikšni škodi, ki je prizadela te kraje, le kaplja v morje. Vasica Podbela je ostajal za nami; vasica, ki potrebuje še veliko, veliko takih kapljic, predno bo lahko zaživela tako, kot je živel pred katastrofalno nesrečo.

O. BRODNIK

KULTURNI TEDEN KOMUNISTA, Z NASLOVOM „ČLOVEK, DELO, KULTURA“ BO V NAŠI OBČINI TRAJAL OD 12. DO 20. NOVEMBRA. PROGRAM VSEH PRIREDITEV, KI SE BODO ZVRSTILE V TEM TEDNU PO KRAJEVNIH SKUPNOSTIH IN DELOVNIH ORGANIZACIJAH BO OBJAVLJEN KASNEJE.

Martin Kačur na odru v Trstu

„Kačur je ostal pred zakristijo in se oziral po ljudeh. Zdelo se mu je, da leži tudi na njih obrazih umazana, neprijazna senca Blatnega dela, pustih, lužastih ulic, sivih hiš in celo njegove temne, samotne izbe.“

Kratek odlomek iz Cankarjevega Mrtina Kačurja, ki bo sredi prihodnjega meseca zaživel na oderskih deskah Stalnega gledališča v Trstvu, v italijanski z naslovom „Idealist“.

Pred dnevi so umetniki tržaškega gledališča, ki so že pričeli z vajami Idealista, dramatizacijo Cankarjevega Martina Kačurja, obiskali Vrhniko in si skrbno ogledali vse zanimivosti in podrobnosti, ki spo-

minjajo na umetnikovo življenje, da bi tako še lažje spoznali in izrazili Cankarjevo umetnost.

S tem Cankarjevim delom, s katerim bo Stalno gledališče pričelo v Trstu gledališko sezono, pa bodo kasneje gostovali še v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Beogradu.

S to dramatizacijo, za katero nam je dramaturg Tomizza Fulvio, po rodu Istran, zagotovil, da je skušal kar najbolj ohraniti Cankarjev jezik in stil, bo tržaško gledališče poneslo slovensko umetnost med svoje ljudi, o tem pa vzpostavljalo še trdnjše vezi sodelovanja med italijanskimi in jugoslovanskimi narodi na kulturnem področju.

T.H.

RAZVOJ DOGODKOV V ZVEZI S POLOŽAJEM NAŠIH MANJŠIN V AVSTRIJI, KI ZASKRBLJUJOČE VPLIVAJO NA RAZVOJ ODNOSOV MED VLADAMA AVSTRIJE IN JUGOSLAVIJE, JE BIL POVOD, DA JE KOMISIJA ZA MEDNARODNA VPRAŠANJA PRI KOMITEJU CK ZKS VRHNIKA ORGANIZIRALA PREDAVANJE Z NASLOVOM „ODNOSI Z AVSTRIJO“.

V DVOURNEM PREDAVANJU IN ODGOVARJANJU NA VPRAŠANJA, KI SO JIH POSTAVLJALI VRHNIŠKI KOMUNISTI, JE TOVARIŠ JOŽE HARTMAN, PREDSEDNIK KOMISIJE ZA MANJŠINSKA IZSELJENIŠKA VPRAŠANJA POJASNIL RAZVOJ DOGODKOV IN MARSIKATERE NERAZUMLJIVOSTI, KI SPREMLJAJO POLOŽAJ NAŠIH MANJŠIN NA KOROŠKEM IN GRADIŠČANSKEM.

PRISOTNI TOVARIŠI, TEH PA JE BILA LE TRE-TINA VSEH VABLJENIH, SO BILI S PREDAVANJEM IZREDNO ZADOVOLJNI IN SO NA KONCU IZRAZILI ŽELJO IN NUJNOST, DA MORA BITI TAKIH IN PODOBNIH PREDAVANJ V OBČINI ŠE VELIKO VEČ.

BRALCE NAŠEGA ČASOPISA PONOVO OBVEŠČAMO, DA TEHTNEJSIH ANONIMNIH PRISPEVKOV NE OBJAVLJAMO

Vsak član ZSMS 10 din za Posočje

VRHNIŠKA MLADINSKA ORGANIZACIJA JE KMALU PO KATASTROFALNEM MAJSKEM POTRESU V POSOČJU ORGANIZIRALA AKCIJO ZBI-RANJA POMOČI MED MLADIMI. VSAK MLADINEC NAJ BI V SVOJI OSNOVNI ORGANIZACIJI PRISPEVAL 10 DINARJEV IN TAKO S SVOJIM DELEŽEM SODELOVAL PRI ČIM HITREJŠEM ODPRVLJANJU POSLEDIC POTRESA.

AKCIJA JE DO SE-DAJ DOBRO USPELA V OSNOVNI ORGANIZACIJI ZSMS BOROVNICA, OO LOG, OO DRENOV GRIČ, OO ZAPLANA, OO NA OSNOVNI ŠOLI IVAN CANKAR IN V OO ZSMS V IUUV. V TEH OSNOVNIH ORGANIZACIJAH SO MLADI ZBRALI 3920 DINARJEV IN JIH TUDI ŽE NAKAZALI NA ŽIRO RAČUN REPUBLIŠKEGA ODBORA RDEČEGA KRIŽA.

PRAV BI BILO, DA SE TUDI MLADI V VSEH OSTALIH OSNOVNIH ORGANIZACIJAH VKLJUČIJO V AKCIJO, KI SE VEDNO TEČE!

Telefonska številka uredništva NAŠ ČASOPIS 70-325

LESNOINDUSTRIJSKI KOMBINAT (n. sol.o.)